

ЕМИЛИО САЛГАРИ ПО СУША И МОРЕ

Превод от италиански: Кругер Милованов, 1992

chitanka.info

ГЛАВА I

ПЪРВАТА ОТ ПОСЛЕДНИТЕ МИ СТРАНИЦИ

Не е особено лесно и забавно да пише човек спомените си, когато вече лъчите на надеждата угасват, когато вече нищо не може да иска от живота и когато се чувства уморен от извършената работа и понесените борби.

Все пак за мен това е необходимост и дълг и аз не бягам от него, защото искам моите синове и тези, които ме опознаха и обикнаха от книгите ми, да извлекат от неподправения разказ на чудния ми авантюристичен живот оная поука и твърда воля за борба, оная жажда за приключения и слава, които бих искал да видя в душата на всеки младеж. Ето защо моите спомени ще бъдат венецът на цялото ми дело — негов синтез и епилог.

Пиша тези редове през една мрачна януарска утрин, когато небето и всичко наоколо ми потъва в синкава студенина. Но постоянството ми да изведа докрай този особен вид морално завещание не ще ме напусне, поне така се надявам.

Казват, че някои прочути автори на авантюристични романи по ирония на съдбата, може би не толкова странна, колкото изглежда, са водили напълно заседнал живот. Жул Верн например според някои не е пътувал по-далеч от околностите на... родното си градче, където бил кмет.

Напротив, аз винаги съм извличал същината на моите книги повече от личния си опит, отколкото от библиотеките.

Стана нужно да смеля, така да се каже, авантюристичното си безумие, което още ме владееше и което управляваше перото ми. И така в романното развитие на събития, в които наистина бях участвувал, аз намерих удовлетворение за принудителната ми заседналост. Като не можех вече да прекосявам моретата и континентите, нахвърлях по земния глобус моите герои и героини. И

после писах, писах, писах, докато писането ми се превърна в занаят, дори — болезнен занаят.

* * *

Ето ме днес — след толкова борби, след като написах цяла купчина книги и обогатих поне двама издатели, — ето ме изправен пред суровия и неумолим живот.

Ето ме днес, принуден да потърся малко синьо небе, за да си припомня далечните млади дни. От прозореца ми се открива снежнобелият торински хълм. Стаята ми е в сянка. Чувам гласовете на моите момчета, които се забавляват безцелно... От време на време потръпвам от ужас. Зная, че днес или утре над тях ще надвисне тревожният въпрос за коравия насъщен хляб. Сърцето ми се свива от страх, че добрата ми съпруга е отгледала семената на коварна болест... И все пак „тайна сия велика есть“. При спомена за буйната ми и превратна младост ме облъхва особена топлина, сякаш някакво опиянение, което ме прави горд.

Горд, но от що? Може би животът ми не е бил съвсем безполезен, може би от моите приключения младежите извличат и ще продължават да извличат поука от енергията, героизма и трескавия живот. Може би скромното и популярно четиво не е било просто безполезно развлечение.

Тази мисъл ме поддържа прав пред напъна на суровата морална и материална необходимост. Тя ми дава и сила да напиша последната си книга.

ГЛАВА II

ТАЙНСТВЕНОТО ВЛИЯНИЕ НА МИНАЛОТО

Роден съм във Верона на 25 септември 1863 година в богато семейство от Награр Валполичена. Обаче винаги ми се е струвало, че съм се родил много по-рано.

Мисълта да пиша авантюристични романи ме обхвана във вид на облекчение и свободен полет, когато бях принуден да живея заседнало поради тежката тропическа треска.

Баща ми, търговец на платове, обичаше да казва, че в мъглявите му спомени често изпъквала една семейна легенда, според която Салгариевци произлизали от персийски войскари, един от които стигнал до Венеция.

Един учен хералдик^[1] даже ме убеждаваше, че тия легенди били действителни. Но като оставим на мира и Персия, и фамозните й войскари, сигурно е, че майка ми произлиза от семейство на твърде смели далматински моряци, които са се сражавали за една благородна идея в Дания. Майка ми даже казваше, че моите черти припомняли един героичен дядо, който показал истински чудеса от храброст. И може би си мислеше неволно, че съм превъплъщение на героичния далматински моряк. През дългите зимни нощи, гледайки ме нежно и опечалено, тя ми разказваше за чудните подвизи на моя дядо, който предприемал смели пътешествия, борейки се за свободата на потиснатите.

А тя умееше хубаво да подчертава смелостта и храбростта.

Въображението ми оставаше дълбоко поразено от тези наивни и красиви разкази: сякаш тласкан от някоя невидима ръка, аз преминавах планини и океани, откривах нови земи, взимах участие в най-необикновени събития по далечни места... Отчуждавах се от всяка обикновена действителност, премахвайки вече стените на къщата ни.

Като герой на Уелсов роман, аз преминавах през тях, за да полетя към нови светове, по следите на бурни приключения.

Така, без да се усети, майка ми подготвяше своята и моята съдба.

Но кой знае, може би даже и без тия разкази в мене щеше да забушува със същата сила неспокойният дух на моята пращяда.

* * *

Морето имаше над мен истинско обаяние. Не мислех възможен друг живот освен живота на човека, който се доверява на океанските вълни, за да се понесе от съдбата и урагана към нечувани геройства по незнайни земи. Там всички диви инстинкти намират свободен полет. Хората се опияняват от борбата с грозното в природата и в тая борба волята и смелостта са единствените необходими добродетели. Струваше ми се, че един човек може да се нарече такъв само след като излезе от условностите на цивилизацията, за да се понесе по необятното царство на неизвестното. Целият свят трябваше да се изследва и всички бяха длъжни да се хвърлят в завладяването на Земята.

И с тези бурливи мисли в главата наивно се питах понякога: какво ли правят в малките си къщи, по тъмните магазини и безделническите кафенета толкова веронски младежи, които губят по тоя начин най-хубавото време от живота си, вместо да се хвърлят презглава в приключения по суша и по море... Особено по море. Понеже бях убеден, че всеки човек трябва да стане моряк.

А сега ще си призная един плачевен недостатък. Нямах никакво желание да се уча. Училищните чинове винаги ми се струаха инструменти за мъчение. С перото си обичах да правя само скици и рисунки. Към изобразителното изкуство без съмнение имах предразположение. Моите тетрадки, моите учебници и атласи, стените на къщата и рамките на вратите ни знаеха това. Знаеха го дори ръкавите ми. Всяка бяла повърхност представляваше за мене рисувателен лист и нещо ме караше да го покривам с най-чудни и разнообразни рисунки. Естествено, това бяха диви и моряшки сцени, в които романтичната ми страст се проявяваше в скициране на реално-фантастични фигури.

Но за необуздания ми стремеж към приключения, който ме възпламеняваше, мирните ми и безвредни рисунки не бяха достатъчни. И тогава се проявявах... върху главите и гърбовете на училищните ми другари.

Един стар и добър учител често ме пощипваше по бузите, като казваше една дума, чието значение не разбирах.

— Знаеш ли, Емилио, страх ме е да не си болен...

— Аз? Съвсем не!

— И все пак ти си болен и от твоята болест не се оздравява.

Аз се смеех в лицето на стария учител с хубавата безочливост на момче, което има здраве и за другите.

Той чукаше с огромната си табакера, хвърляше ми няколко лукави погледа и заявяваше малко театрално:

— Ти си болен от донкихотство.

Тогава тази дума ми беше съвсем непозната. Не знаех дори за съществуването на безсмъртния герой на всяка благородна лудост. По-късно се убедих, че учителят ми отчасти има право.

Едно зрънце от болестта на Дон Кихот кълни в душата на всички ония, които обичат приключенията и са готови да се бият срещу вятърните мелници и омразните чудовища на действителността.

Но нима трябва тази болест непременно да се лекува?

Не знам.

И днес, след като няколко пъти вече кръстосах света без никаква материална облага, подбуден от порива винаги да открия по нещо ново и да помогна на някого, и днес още мисля, че малко донкихотство не вреди на човеколюбието.

* * *

По това време, без да съм чул нещо за безсмъртния рицар, намерих... намерих една Дулцинея^[2], която трябваше, не по своя вина, да възбуди в мен най-силната омраза в живота ми — толкова силна, че и сега понякога се разтърсвам от нея.

Как непредвидено се изнизват отделните ни преживелици!

Ако на дванадесет години не бях се влюбил в една привлекателна англичанка, може би нямаше да описвам живота на най-върлия

противник на Англия — Сандокан, нито историята на малоазийските пирати.

Но полека. Забелязва се един любопитен стремеж, •когато пишем спомени за собствения си живот. Бихме искали да разрушим времето и реда на събитията, за да погледнем живота си като на длан.

Може би тоя, който се запретва да пише спомените си, изглежда вече пътник за другия свят.

В оня миг на тежко изпитание, когато човек съзре смъртта, изведнъж в мисълта му проблясва целият минал живот. За миг се повтарят ясно като сега всички епизоди от това, което е било.

Защо? Аз често съм търсил причината на това необикновено явление, което изпитвах толкова пъти. Питам даже професори по психология, но никой отговор не може да ме задоволи.

Може би природата ни връща за миг в миналото, за да ни разсее опасността.

Ела, малка английска Дулцинея, ела! Ела да зърна отново божествения ти профил! Ела да зърна светлите ти очи, които поразиха с блясъка си неспокойната ми и жадна за приключения детска душа. Ела отново при мене, както в оня далечен ден на булевард „Порта Борсари“ във Верона, когато те видях за първи път. Тогава разбрах всичката сила и мъка на любовта, която завладява душата на едно дете и го ожесточава до кръв. Бяхме с брат ми на булеварда, близо до бащиния ми магазин. Тя мина край мене и ме погледна.

И днес още не мога да се освободя от божествената омая на тоя поглед. Стори ми се, че внезапно наоколо ми затрептя един тайнствен светъл кръг. Тръпки полазиха по цялото ми тяло и изведнъж изпитах необикновена смесица от радост и болка — непреодолима потребност да викам и плача... Тоя ден усетих страхотен подтик да извърша нещо велико.

Уви, сполучих само да обърна вниманието на добрия ми учител, който ме отпрати вкъщи, намирайки малко необикновено моето донкихотство: бях пукнал главата на един нещастник, който се кикотеше, докато го питах дали познава това момиче.

Видях я и друг път и като я търсех, непременно реших да си я пленя по геройски. Поне това можеха да направят пиратските ми инстинкти. Но колкото пъти я видях пред мен — плененият бях аз.

Бях запленил, неподвижен. Не можех да направя и най-малката стъпка, и най-невинното предложение. Страшният мечтател за най-геройски приключения стоеше като парализиран.

Един ден надвих тази парализа и промънках: „Госпожице...“

Тя ме погледна и се усмихна. Но една страшна възпитателка ме стрелна веднага с дивите си очи, в които за миг само прочетох цялата английска намусеност и суровост. Страшната жена заповяда на момичето да бърза и то скоро изчезна зад ъгъла на една улица.

От този ден не можах вече да видя хубавото дете, което така силно смути моето сърце. Да, Англия ми я отне, за да ме накара да пролея първите си горчиви сълзи.

Англия ми отне Дулцинея, за да намери в мен непримирим противник. Тази омраза, родена в нещастна любов, пламти в мене много години и аз бих пожертвувал всичко, за да подготвя един нов континентален блок срещу англичаните. Тази глупава мисъл владееше ума ми и през периодите на треската, когато се мисли за най-безумни неща.

---

[1] Изследовател на семейни и държавни гербове, гербовед. — Бел.прев. ↑

[2] Както е известно, Дулцинея е тази, на която Дон Кихот бе обрекъл сърцето си. — Бел.прев. ↑

ГЛАВА III

МОРЕ! МОРЕ!

Любовта към хубавата англичанка, колкото и преждевременна, бе измежду най-силните ми чувства през живота.

Напразно загубих две години да се разсея с учението, което бях напълно изоставил. Това бяха две години на мъчение и безполезна жертва на цялата ми буйна природа, тъй като от уроците не извлякох никаква полза. С всичка сила се мъчех да задуша в себе си подтиците, които ме тласкаха към подвижен живот. Това правех само за да премахна подозрението, което майка ми имаше, че скоро ще я напусна.

Борбата със самия мен беше неуспешна.

Морето оказваше върху дяволската ми фантазия все по-голямо и по-голямо обаяние. По книгите си драскотех параходи от разни видове и големини, корабокрушения, морски бури и сражения, огромни броненосци, снабдени с топове и натъпкани с моряци.

Малките суми, които спестявах, отиваха за покупка на миниатюрни кораби, които сглобявах и разглобявах безспир, изучавайки частите и имената им с голяма леснина.

Баща ми искаше да ме направи търговец и понякога помежду ни произлизаха доста груби спорове. Най-после аз решително заявих:

— Никога няма да стана търговец.

И това е най-чистата истина, която съм казвал през живота си.

Не правех търговия нито с продуктите, които ми попадаха под ръка през време на пътуванията ми, нито с моите книги, от които спечелих твърде горчиви зальци.

* * *

Въображението ми се разпалваше все повече и повече и за да го оставя да се прояви свободно, започнах да пиша един роман. Беше

историята на един нов Робинзон...

Книгата на Дефо е наистина типична авантюристична книга. Пък и в дъното на всяка детска душа се таи един малък Робинзон. Стремехът на всяко момче е да бъде като човека, който, изхвърлен от бурята на пуст остров, успява да си набави всичко, каквото му потрябва, без ничия помощ.

Моята книга хареса много на другарите ми, които впрочем не биха посмели да я намерят глупава от страх пред моите енергични протести. Но скоро се убедих, че съм забъркал една фантастична и безредна каша.

Тогава започнах с усърдие да изучавам фехтовката и скоро напреднах. Това занимание ме успокои за малко. Морето ме завладяваше. В пламналата ми фантазия ми се струваше, че скитам по морета и океани. Ставах прочут капитан и срещях моята англичанка, която се влюбваше в мен до безумие.

Романът се повтаряше във фантазията ми ясно и отчетливо.

И в един от най-страхотните пристани на странната ми лудост имах твърдостта, макар да съжалявам сега, да разплача майка си — бедната светица.

— Мамо — обърнах се изведнъж към нея, докато тя зашиваше една моя училищна куртка, — мамо, искам да се запиша в Морското училище.

Тя ме погледна, без да разбере.

— В Морското училище?

— Да, там... Аз искам да стана моряк и да пътувам по света.

— Ти... — промълви мама, като изпусна работата на земята.

— Да, аз! И ако ми позволите ти и татко, добре, ако ли не, ще избягам от къщи!

Тези думи дълбоко огорчиха майка ми. Едри сълзи потекоха по бледите ѝ страни. Влезе брат ми.

— Защо плаче мама?

— Защото искам да стана моряк, разбираш ли? Да пътувам по всички страни.

— Аз те пускам още сега!

И той бавно придружи майка ми, която започна да хълца, като излезе от стаята.

Когато останах сам, ме обхвана силно вълнение. Нещо стягаше гърлото ми. Благородните ми инстинкти щяха да вземат връх. Хвърлих се към вратата, за да викна на майка ми „Не, мамо! Не ще те напусна!“, но някаква тайнствена и непобедима сила ме спря. Останах на прага, наведен и унил, и заплаках и аз. Стори ми се тогава, че съм станал малодушен.

Къде отиде цялата ми енергия, моят устрем, моята смелост? Победих изкушението след дълга борба и останах на мястото си. Имах жестоката упоритост да остана. Добре ли направих, зле ли, не знам. Никога не можах да отговоря на този въпрос, който отпосле, във време на най-лютите борби, сам си задавах безпокойно.

На следния ден баща ми ме повика при себе си и каза:

— Майка ти ми каза всичко. Ние не ще се стремим да угасим страстта ти към морето. Искал си да скиташ по света? Искал си да ни оставиш? Така да е. Ще влезеш в Морското училище. Да се надяваме, че няма да съжаляваш.

Устата ми се отвори за благодарност, но баща ми беше обърнал вече гръб и си отиваше с наведена глава и сурово, намръщено лице. В огледалото го видях да си изтрива една сълза...

След месец щях да замина за Мореплавателния институт във Венеция. Бях щастлив. Моят сън щеше да се осъществи. Като по чудо омразата ми към учението изчезна.

Пожелах с жар да науча всичко, което ще ми помогне да стана страшен морски вълк. Но нищо не можа да промени буйната ми природа, нито да задуши властолюбивите ми подбуди.

И тук не закъснях да се наложа на съучениците си като главатар. Силата ми вдъхваше на всички голямо уважение към мен. Но повече от силата, която не беше необикновена, самият начин, по който налагах волята си, ѝ придаваше стойност.

В това отчаяно стремление — да имаш правото винаги и въпреки всичко — е според мене тайната на всеки успех в живота. Тогава аз мислех и действах с убеждението, че силата е дотолкова сила, доколкото можем да внушим на другите, че я имаме. Когато изчезне тая илюзия, изчезва и нашият престиж. Трябваше да проверя това, което пиша, много по-късно, когато бях принуден да заменя борбите срещу диваците с борби срещу културни хора, например издателите. Но те... те винаги са били по-силни от мене.

* * *

В Морското училище бях твърде послушен и моето усърдие породило всички убеждения, че ме чака добро бъдеще. А и аз мислех така. На осемнадесет години получих желания диплом на капитан за далечно плаване. Радостта ми нямаше край.

По това време, когато бях много весел, раздавах юмруци, без да ги пестя. За да отпразнуваме моя диплом, намерих за най-добре да устроя едно нападение срещу учениците от търговския отдел, които учеха в същата сграда.

Поводът, изглежда, не е бил много сериозен, защото вече не го помня. Като последица от този паметен ден имах един много заслужен удар с бастун. Върнах се във Верона и прегърнах родителите си, помирили се най-после с мисълта да ме видят, че заминавам за широкия свят по дирите на ония приключения, които бяха подсказали на добрия ми учител, че съм заболял от донкихотство.

ГЛАВА IV

„САМО ИТАЛИЯ“

— В джоба си имам чудесен диплом на капитан за далечно плаване! — извиках победоносно и очите ми светеха от радост.

Братовчед ми се усмихна малко иронично и каза:

— Добре, Емилио, но ще можеш ли да си направиш от твоя диплом една лодчица и да пътуваш с нея?

— Мислиш, че няма да намеря кораб нито екипаж, които да управлявам?

Намирахме се в малко кафене на пристанището във Венеция.

— Няма нищо по-лесно от това да намериш кораб — каза един глас с явно немски акцент.

Обърнах се.

Човекът, който бе произнесъл тези думи, така приятни за мене, набързо изпразни голяма чаша ром. Той стана и дойде до нашата маса.

Неговият вид ми се видя много по-малко приятен от думите му. Той беше гигант с височина метър и деветдесет, набит, с телосложение, което не позволяваше никакво съмнение за херкулесовата му сила. В лицето му имаше нещо грубо и малко обезсърчаващо. Червеният и лъчист нос издаваше в него пияницата, а малките подозрителни очи — упорития блудник.

— Аз съм капитан Варак — каза той — и много се радвам, че имате диплом за капитан. Плували ли сте някога?

— Не — отвърнах.

— Не се ли боите от морето?

Той седна срещу мене и ме загледа.

Не отговорих на тоя въпрос, понеже го намерих глупав.

Обаче капитан Варак бе доволен от изпита и започна да величае влекача „Само Италия“, предлагайки да ме вземе на борда като помощник.

И в дълъг и донякъде несвързан брътвеж, подхранван от бутилка ром, която си бе поръчал, капитан Варак изброи за насърчение

множество предимства, на които бих се радвал, ако стана помощник на борда на неговия влекач.

— По-добре не бихте могъл да започнете кариерата си, драги момко. Чашка ром? Добре е...

— Не, благодаря. Не пия ром.

— Тогава джин? — каза той, отпускаяки върху масата огромния си космат юмрук.

— Не пия ликьори, господин капитан... По-добре да говорим за влекача.

Гигантът се засмя, показвайки едно съкровище от черни перли. Той изглеждаше много учуден, че не пия. Очевидно намираше, че това жалко въздържание е в открито противоречие с пламенния ми ентусиазъм към морския живот. Погледна ме примирено и отвърна:

— Добре, добре! Ще пиете джин и още хиляди други дяволи, когато ще играете танца на Сан Вито... За да може човек да плува, трябва да танцува. А да видите само каква музика!

И за да ми покаже как ще трябва да танцувам, стана и започна да разтърсва цялата си великанска грамада, от което подът затанцува, а бутилките зазвънтяха по цялото кафене. После седна засмян и каза:

— Тези движения са полезни за здравето. Помагат за смилането на пушеното месо, а не пакостят и на възпитания човек, нали? Но аз се шегувам. Да говорим сериозно.

Наля си още ром. Почнах да разбирам, че за да говори сериозно, той имаше нужда от много ром.

Братовчед ми, който присъствуваше на разговора, ми хвърляше от време на време умолителни погледи, искайки да каже: „Мисли добре, преди да приемеш!... Струва ми се, че си попаднал твърде зле на тоя пиян морски вълк.“

Не се и мъчех да открия повече какво иска да ми каже. Бегло си помислих, че съдбата изпраща пред мене тоя гигант, подобен на Дон Кихота. Нима не можех да се сражавам с един гигант?... Впрочем, капитан Варак имаше и някои сантиментални трепети, които издаваха в него зачатък на духовно благородство.

Но какво да му мисля толкова? Трябваше да започна моята кариера и не можех да придирям веднага за най-добрия капитан.

В заключение, приех с възторг.

Името на влекача „Само Италия“ звучеше като благопожелание в моята фантазия.

Капитан Варак, като пресуши и дъното на бутилката, стана и ми протегна голямата си космата ръка.

— Господин Емилио — каза, — ако пожелаете да плувате на моя кораб, вие ще намерите всичко, което може да ви направи добър моряк.

Потръгна, па се спря:

— Знайте, че храната ще бъде превъзходна и ние ще бъдем винаги в чудесно съгласие.

Той си отиде, след като се разбрахме за всички подробности.

* * *

Едва стигнах на борда, капитанът даде заповед да тръгнем.

Влекачът не притежаваше, доколкото можах да забележа от пръв поглед, всички ония съвършенства, които капитанът ми описа с чаша в ръка. Стори ми се, че е готов да рухне. Но какво от това?

В момента на тръгването като че бях изпил всичкия ром на капитан Варак; бях пиан от радост при мисълта, че започваше пътят ми по непознатия свят. Всичко изчезна за смаяните ми очи — родители, другари, всичко, което обичах. Не помислих дори за сълзите, които майка ми сигурно проливаше в тоя час. Една — единствена мисъл подчиняваше всичките ми впечатления: тръгвах към бъдещето си!

Лошо време, нетърпими горещини, морски бури, корабокрушения, нищо не би ме уплашило. Моят кураж щеше да превъзмogne всяка пречка. Щях да покажа на всички какъв безстрашен моряк съм.

В това време очите ми трябва да са блестели необикновено. Лицето ми трябва да е издавало неизмеримото ми вътрешно опиянение. Цялото ми същество трябва да е трептяло от ентусиазъм, тъй като един човек ме наблюдаваше любопитно със странно изражение на състрадание и присмех.

Беше майсторът.

Попитах го защо ме гледа така. Той не закъсня да обясни:

— Нещастнико — каза, — на каква беда сте попаднал!

— Защо?

— Защото можехте да случите по-добро, но никога по-лошо!

— Обяснете се! Да не искате да кажете, че влекачът е много жалък?

— „Само Италия“ е влекач като всички влекачи, но не е там бедата, а в капитана...

— Пие, нали?

— Пие? Гълта, изсмуква, унищожава всичко, годно за пиене! Но това е нищо. Служи си с грубост и насилие и ще видите какво ще да ви дойде до главата.

— Какво?

— След някой ден ще си поговорим за това.

— Е, добре! Това ме радва!

— Радва ви да започнете живот на корабен гребец?

— Да посрещам опасностите, трудностите, неудобствата на морския живот и да се срещна в краен случай с този гигант, когото нарекохте насилник. Насилниците, майсторе, аз знам да ги туря на място!

Сигурно бях произнесъл тези думи с увереността, която и друг път предизвикваше страхопочитание у моите другари, тъй като малко насмешливата усмивка на майстора се изпари и се замени с комично изражение на изненада.

Майсторът се зае с работата си, а аз останах за момент сам, за да се порадвам на малката си морална победа над стария моряк.

Но ето че неочаквано чувството ми на опиянение от подчиняването на света взе малко друг характер. Стори ми се, че морето шеметно се върти около мене. Едно страшно гадене ми пристегна гърлото, накара ме да потръпна и обля челото ми със студена пот.

— Какво ли е? — помислих си. — Дали не е пък морската болест? Само това оставаше...

Беше наистина морската болест, която ме връхлиташе в най-силния момент на моя лиричен полет. Получавах първия урок по скромност.

Едно силно свиване на стомаха ме накара да се просна на пода в живописно положение. Моряшката ми кариера започваше чудесно!

В същия миг прокънтя шумният смях на капитана, който се приближаваше към мен със скръстени ръце, гледайки ме втренчено.

— Господин Емилио — каза с язвителен тон, — не сме писали в договора, че помощникът трябва да страда от морска болест...

Нямах сили да му отговоря.

— Вие сте сладководен моряк — прибави той. — Никога не бих помислил да приемам на служба една госпожица!

И се изкикоти още веднъж до спукване.

Тогава намерих малко останала енергия. Погледнах го гордо и казах решително:

— Капитане, ще дойде ден, когато сладководната госпожица ще ви покаже на какво е способна!

— Добре — изгруктя гигантът. — Ще видим бъдещите ви чудеса. Но засега се постарайте да оздравеете по-скоро... Малко лимон. Довиждане!

Оздравях съвсем скоро — след няколко часа, благодарение на лимона и добрата воля.

Когато стигнахме с поглед истрийския бряг, бях огладнял. Но веднага забелязах, че вечерята не беше пропорционална на апетита ми. Няколко затвърдели сухари, които биха повредили зъбите на един крокодил, четири риби в сос от испански чушлета и нищо друго.

— Това ли е великолепната храна, която ми обещахте? — промълвих аз.

— Какво искате, господин Емилио? — отвърна капитан Варак. — Намираме се в открито море, и то на борда на един платноход!

Майсторът ми хвърли един поглед, искайки да каже „Гледайте, бедите започват“. Той искаше да каже още нещо: „Тоя негодник ни дава бедна вечеря, но после сами ще се грижим за това.“

Капитанът добави:

— Господин Емилио, вие сте щастлив. Обичате морския живот и неговите трепети. Ето, небето започва да потъмнява. Първата стража ще бъдете вие. Бъдете внимателен и бодър.

— Слушам, капитане — отвърнах аз.

И помислих в ума си: „Да се надяваме, че някоя умна вълна ще те отвлече.“

Епитетът „госпожица“ ме беше докачил дълбоко и аз търсех случай да си отмъстя.

* * *

Като мина редът ми, влязох в кабината, която ми бяха посочили. Малка, тъмна, задръстена от въжета и кутии, тя ми се стори ужасна. Погледнах леглото натъжен.

— Идиот! — промърморих. — Какво си мислеше? Да намериш елегантен салон? Къде е сега твоето геройство?

Докато се събличах, усетих една отвратителна миризма, причината на която скоро открих.

Една, две, три... десет... сто... хиляда! Цял облак хлебарки нахлуваше в кабината. Страшните зверове събудиха войнствените ми инстинкти. Заех героична поза, като да се намирах пред изгладнели вълци.

— Ще ме разберете кой съм аз! — извиках, като хванах една обувка.

Започнах истинско сражение, което разгорещената ми фантазия обръщаше в героичен подвиг. Ако добрият ми стар учител можеше да ме види сега, наистина бих му изглеждал като Дон Кихот. Хлебарките порастаха неизмеримо в моите очи... Ето гигантите, ето приказните чудовища... Без да ги избия, аз си легнах убеден, че съм разоръжил черната неприятелска войска. Но едва заспах, множество бодвания ме събудиха.

— Започваме отново!

Станах и започнах нова битка, която продължи, докато първият слънчев лъч се промъкна в моята кабина.

Един глас се провикна:

— Господин Емилио, ставайте...

Беше юнгата, далматинецът Симоне Бадайне.

— Няма значение ставането! Искам да унищожа най-напред тези мръсни животинки...

Юнгата ме покани отново на кувертата^[1].

Нощта, почти безсънна, ме беше ядосала здравата. Тази покана увеличи още повече гнева ми и аз запратих към юнгата обувката унищожителка, която размахвах, както Самсон размахвал магарешката челюст.

Веднага чух див вой, преследван от върволица проклетия на всички езици на света. Разбрах какво бе станало — обувката, отправена към юнгата, беше ударила пълното лице на капитан Варак, който слизаше към кабината ми.

Последва друг вой, по-страшен от първия. Капитанът, не разбрал добре откъде иде ударът, бе хванал през кръста юнгата.

— Ще те хвърля в морето! — ревеше гигантът, повдигайки с лекота Симоне.

Скочих пред тях.

— Капитане, оставете това момче — не е негова вината. Аз ви хвърлих обувката в лицето!

Капитанът пусна юнгата и ме погледна страшно.

— А! Вие?... Не се ли шегувате?

— Не! Аз!

Капитанът издигна косматия си юмрук...

В този момент от очите ми трябва да е искряло нещо особено, защото юмрукът бавно се отпусна надолу.

— Искате да си отмъстите за вчера? — попита ме с глух глас.

— Капитане, обувката не беше отправена към вас, моля да ме извините. — И разказах какво се беше случило.

— Грешката ви не е малка — изтърси накрая капитанът.

— Знам, но ако смятате за уместно да ми сложите някакво наказание... — и се спрях.

— Разбрах — каза той, — но никакво наказание не би могло да изличи обувката от лицето ми. Вие започвате много добре кариерата си, моето момче!

— Капитане, като стигнем на суша, аз ще се самонакажа, предлагайки ви две бутилки ракия.

Гигантът се усмихна.

Мисълта за бутилките бързо промени отношението му. Подаде ми огромната си космата ръка, която стиснах без особен ентусиазъм.

— Да не говорим вече за това — каза той, усмихвайки се, — а да отидем на кувертата.

Случаят вече бе раздвижил екипажа. Двадесет и седемте моряци, от които се състоеше, се надяваха да ме видят удушен или жив изяден от гневливия звяр.

Когато обаче ни видяха да разговаряме най-любезно, те останаха като гръмнати. В тяхната изненада почувствувах също и възхищение от мен. По-сетне майсторът ме приближи.

— Наистина ли сте хвърлил обувка в лицето на капитана? — попита с трептящ от възмущение глас.

— Ами да! Пък и следите още стоят и могат да се видят!

— И не ви преби от бой?

— Както виждате, не.

— Нито ви нагруби?

Аз се усмихнах.

— Мислите ли, че оставям да ме нагрубяват толкова лесно? Гледах страшния ви капитан право в очите и той не мръдна.

Тези думи казах просто и ясно, но те веднага произведоха голям ефект. Майсторът сметна, че съм надарен с чудни добродетели.

— Вие сте хладнокръвен — каза, — нищо не ви плаши. Ще направите най-хубавата кариера в света.

Не е мъчно да спечелиш престиж сред един екипаж: две бутилки понякога стигат, за да укротиш свирепия звяр.

---

[1] Палуба. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА V

ЕДНА КЛЕТВА

Пътувахме към Арсо. Небето бързо потъмняваше. Едри, заплашителни облаци се събираха над нас. Върху гальотата се изсипа бесен проливен дъжд, придружен от яростен вятър. Силата му беше толкова голяма, че един къс въже ме шибна по лицето и аз паднах на пода. Светкавиците едва-едва осветяваха морето с кървава светлина. Тогава се разпознаваха големите вълни, които дълбаеха морската повърхност.

— Да потанцуваме! — каза капитан Варак — Дами канят! Кавалерите на място!

Но тонът на гласа му издаваше, че гигантът не беше много самоуверен. Когато мълнията освети лицето му, аз забелязах по него ужас. Целият екипаж беше загубил хладнокръвие. Едни се молеха, други проклинаха.

Природата беше побесняла. В душата ми обаче нахлуваше необикновена радост. Защо? Тогава неясно чувствавах причината за това.

И си повтарях несъзнателно, сякаш за отмъщение, думите, които така силно ме бяха огорчили: „Госпожица... сладководен моряк...“

Капитанът, за да скрие от себе си собствения си ужас, ревеше и проклинаше.

Приблжих се и казах:

— Капитане, една госпожица пита дали може да ви послужи с нещо.

Морският вълк не отвърна. Може би не бе ме чул. Аз обаче чувах плющенето на въжето по лицето ми. То ми се струваше плющение на съдбата, която удвоява моята сила в момент на върховна опасност.

— Няма да ме уплаши! — извиках. — Да потърсим убежище при Брионските скали!

— Погрижете се вие! — отвърна капитанът и изчезна, вероятно за да потърси помощ в някоя бутилка ром.

Бях се нагърбил с тежка задача. Животът на двадесет и седем души беше в ръцете на един новак. Ако не сполучех, бях опропастен завинаги.

Един млад мъж на име Пиеро мина край мене. Той беше мълчалив и тъжен младеж. В чертите на лицето му прозираше нещо благородно, което винаги ме вълнуваше.

— Сега Жулиета се моли за нас, господин Емилио. Тя ще спаси „Само Италия“ — каза той.

Какви бяха тези думи? Не се ли разкриваше пред мен една малка любовна тайна?...

Думите на Пиеро ме насърчиха още повече. Непознатата Жулиета, която се молеше за нас, сигурно щеше да ни спаси.

След упорити усилия, без да загубя нито за миг хладнокръвието си, измокрен до кости, аз успях да вкарам влекача между Брионските скали и Фазанския канал, който беше далече около половин миля.

* * *

Капитан Варак бе излязъл от кабината си със зачервено лице. Той изглеждаше твърде весел. Приблужи се до мен, клатушкайки се леко, подаде ми ръка и започна да се смее.

— Защо се смеете? — попитах.

— Защото шегата свърши и съм доволен, че се отървахте добре.

Аз не разбрах. Чудовището сигурно беше пияно и мозъкът му бе замъглен.

— За каква шега говорите?

— Драги господин Емилио, бях се скрил в кожата на страхливец... и вие издържахте... отлично! Аз ви изпитах, оставяйки в ръцете ви командата на влекача. Добър моряк сте, ура!

Гледах го и не вярвах много на думите му. Как? Гигантът искаше да ме убеди, че се е престорил на страхливец? Хайде де! Но се показах уверен и с тънка ирония, която капитанът забеляза, извиках:

— Добре сте направил да ме изпитате и ви поздравявам за дипломатическите ви способности. Но изложихте влекача си на опасна игра. Ами ако „госпожицата“ не успееше?

— Нещо ми казваше, че ще успеете.

После, като да отклони разговора, каза:

— Аз ще прекарам един ден в Бриони. Спомняте ли си обещанието?

— Двете бутилки ли? Разбира се!

— Чудесно! — и гигантът изсумтя от задоволство. Дори, за да се покаже духовит, прибави:

— Една обувка — дадена — никога не е загубена.

Прекарахме цял ден в Бриони. Изпихме двете бутилки и после капитанът заповяда да тръгнем за Арса. След обичайните маневри отново бяхме в открито море.

Минавайки покрай нос Промонторе, чух силни топовни гърмежи.

— Капитане — казах, — защо гърмят?

— Имперските войски се упражняват в стрелба — отговори той с гордост. — Вижте там!

И насочи големия си показалец.

Нагласих бинокъла и забелязах Пола, запазена от островчетата, и арсенала. Развяването на жълто-червеното австрийско знаме беше твърде болезнена гледка за моите младежки очи. Навъсих се.

Същата болка видях да се отразява и върху лицето на младия моряк, който през време на бурята зовеше мило името на една тайнствена Жулиета.

Едни и същи мисли минаваха през главите ни.

Нима Пола, страшната Пола, не е италиански град и насочва огнени уста срещу братския бряг?

Капитан Варак подсвиркваше с уста. Младежът ме погледна, като да ми даде да разбера, че това подсвиркване беше може би ироничен отговор на нашите мисли.

Аз сложих ръка на рамото му и казах:

— Ти мислиш като мене...

— Може би, господин Емилио.

— Ти мислиш, че ще дойде ден, когато това имперско знаме ще се замени с трибагреника.

— Уверен съм.

— О! Тежко ни! — измърмори тихо капитан Варак. — Уверен е!

— Уверен съм и аз — заявих решително, — толкова уверен, че бих могъл да се закълна!

— И аз се заклевам! — повтори Пиеро.

Капитан Варак помълча малко, очаквайки очевидно отговор. Но не го получи. Вместо това получи глупавите думи, които можеха да останат обида и за нас, и за него: „Морският вълк е станал капитан през време на австрийското господство над Венеция.“ А отдалечавайки се, изтананика през зъби: „Има пословица, що казва: «Моряшка клетва...»“

И изчезна.

Всеки топовен гърмеж падаше в сърцата ни като обида. И всеки път повтарях на ум същата клетва.

Най-после проклетият австрийски топ млъкна. Пиеро беше седнал върху куп въжета, оборил глава. Погледнах го мълчаливо. Момъкът изглеждаше обхванат от скръб. Приближих се.

— Пиеро, кажи ми защо миналата нощ Жулиета се молеше за нас?

Пиеро дигна глава и отговори:

— Молеше се за нас, за да не се удари тоя влекач в някоя подводна скала и да не завърши любовта ни така трагично.

— Може ли да знам коя е Жулиета? Някоя моряшка светица? В такъв случай се признавам за голям невежа, понеже досега не съм чул нещо за нея.

След кратко мълчание младежът стана и каза опечалено:

— Утре ще стигнем залива Арса.

— Е?

— И там ще слезем, нали?

— Без съмнение... Тая мечка Варак заповяда да вземем един порядъчен товар въглища... Но ти не отговори на въпроса ми?

— Коя е Жулиета? — промърмори той смутено. — Една малка светица.

— Нали?

— Една малка светица за мене... Жулиета е моята любима!

— Хъм! Я виж!

— И ако слезем при Арса...

— Е?

— Ще я видя и ще зная дали наистина миналата нощ се е молила за нас.

Пиеро бързо си отиде.

Аз дълго останах погълнат от мисълта за тази Жулиета. По-скоро за една друга — русата англичанка, чийто образ не се откъсваше от сърцето ми, моята Дулцинея, която Англия ми бе отнела...

Пътувахме цял ден и цяла нощ. Най-после „Само Италия“ влезе в Куарнеро, от който моряците толкова се бояха.

Продължихме пътя, докато гальотата^[1] влезе в залива Арса.

Покатерил се на едно дърво, моряк от влекача размахваше с въодушевление дълъг къс корабно платно. Беше Пиеро.

Той даваше знаци, които никой от хълма не можеше да види.

„Кой знае — помислих си, — сърцето вижда по-далече от всякакви зрителни тръби...“

---

[1] Лек кораб. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА VI

ЕДНА ЖУЛИЕТА И ДВАМА РОМЕО

При Арса капитан Варак трябваше да натовари на гальотата порядъчно количество въглища. Това го правеше извънредно весел.

— Господин Емилио, много съм доволен — ми каза. — Защо, капитане?

— Защото, драги, „Само Италия“ е величествена гальота, която по списък има седемдесет и пет тона, а може да се натовари със сто и двадесет. По всичко личи, че строителят ѝ е бил чудесно магаре, нали?

Аз не мислех, че чудесното магаре е строител на влекача. Но нищо не казах, понеже желях да се поразходя тия два дена из планините, които заобикаляха Арса. Щом като се сдобих с разрешение, аз се устремих към тях.

Никога не съм очаквал, че ще присъствувам на толкова любопитна и трогателна сцена! На завоя на една сенчеста пътека чух един добре познат глас. Беше гласът на Пиеро, който също беше получил кратка отпуска за една разходка из планините.

Аз се спрях. Един клонест храсталак ми пречеше да видя разговарящите, но скоро разбрах кой беше вторият събеседник.

— Не искаш ли да ми кажеш защо се държиш така, Жулиета? — попита Пиеро.

— Но как се държа — възразяваше сребрист женски глас.

— Така, че не ми харесва. Познавам, че през моето отсъствие е станало нещо. Кажи ми, Жулиета, какво има?

Разговорът се прекъсна за известно време. Настъпи тишина, нарушавана от целувки и хълцания.

Изведнъж плачът стана по-силен. Какво ли беше станало? Последваха нежни думи от страна на Пиеро, който караше момичето да говори. Най-после то каза задъхано:

— Всичко ще ти кажа. Татко иска да взема Червения. Всичко е наредил вече. Но аз не го искам. По-скоро ще направя някоя лудост...

— Не говори глупости. Няма да го вземеш и туй то!

— Ако ти знаеше нашите сцени... Когато му казах, че е дошла „Само Италия“, баща ми побесня и ме заплаши, че ще ме затвори вкъщи. После дойде Червения и разговаряха дълго. Аз се възползувах от това и избягах...

Настъпи второ мълчание. После Пиеро каза:

— Ти няма да го вземеш, Жулиета... По-скоро слушай какво...

Края на разговора не можах да доловя, още повече че други два гласа се приближаваха насам. Тези гласове трябва да стреснаха двамата влюбени, тъй като чух възклицание на досада и после изпращяване на клони и бързо тропане с крака.

В това време двама души със зачервени лица се приближиха към мен. По-старият беше груб на вид и малко вдъхващ доверие. Другият, много по-млад, имаше фигура на нехранимайко. По цвета на косата и рунтавите му мустаци предположих, че е вторият Ромео на Жулиета. Очевидно бащата и мнимият годеник търсеха момичето.

Бях седнал до една срутена ограда. Двамата спряха задъхани и аз ги гледах заинтригуван. Бащата на Жулиета ме поздрави, после ми каза с явно усилие:

— Вие сигурно сте от „Само Италия“?

— Да, помощник съм.

Двамата се попитаха с поглед как биха могли да ме накарат да заговоря.

— Мисля, че има в гальотата един моряк, наречен Пиеро — каза бащата на момичето.

— Да. Ваш син ли е?

— Мой син? Не... но... Вие ли му дадохте отпуска?

— Аз? Не... Изглежда, че капитан Варак... Защо? Бащата не отговори. Тогава другият каза разгневен:

— Защо... защо... Аз си знам защо... Аз си знам!

Не можа да каже друго. После и двамата, сякаш забелязали нещо в долинката, кимнаха набързо и изчезнаха.

Сцената бе занимателна, но после помислих за нещастията на тези двама противоположни любовници и се отдадох на тъжни размишления...

За да се поразвлека, влязох в една планинска гостилничка и си поръчах порядъчен обяд. Наистина чувствавах нужда да се съвзема от лошото ядене, което ни даваше капитан Варак. Бистрото винце ме

поразвесели малко и аз повиках съдържателката. Добрата женица беше много разговорлива и когато стана дума за Жулиета, избухна в смях.

„Дивачка е — каза. — Ще направи много добре да вземе Червения... Да, той е грозен и смешен, но джобовите му са пълни с... — и тя направи с пръсти известното красноречиво движение. — Но Жулиета искала Пиеро... Доброто ѝ чука на вратата, а тя не отваря. Кой знае... Тука я имат за малко по-такава и никой не би се учудил, ако направи някоя глупост...“

Слязох надолу и затърсих Пиеро по кръчмите. Не го видях никъде. Вместо него насреща ми се зададе капитан Варак. Беше поел към обичайното си място. Покани ме да пийнем, после заговори за товара.

— Повтарям ви, господин Емилио, гальотата ми издържа сто и деветдесет тона товар.

— Сериозно ли говорите, капитане?

— Защо не? Идете, вижте и после ми кажете нямам ли право да съм доволен.

Оставих гостилницата и с всичка сила хукнах към влекача.

— Майсторе, майсторе! — извиках.

— Ето ме, Емилио. Какво има?

— Капитанът напълно ли е полудял?

— Мисля, че да. Накара ни да натъпкаме с въглища даже и кабините.

— Охоо! — извиках аз. — А как ще върви влекачът?

— Казах ви и по-рано, Емилио, че сте попаднал на най-лошия човек на света. Искате да използвате „Само Италия“ по невъзможен начин! Мислите да нагребете пари, които после ще изсипете в кръчмата. А срещу волята му не може да се иде...

— Търпение — казах, — но ако някоя добра буря ни издебне и застраши влекача, Бога ми, ще го хвърля в морето!

— И ще направите хубав подарък на гладните акули — прибави майсторът.

— Ще видим какво ще стане!

Дойде Пиеро. Лицето му имаше особено изражение. Повиках го и като отидохме настрана, го попитах за Жулиета. Той се обърка и ме погледна неспокойно. Повторих му разговора, който чух в планината.

— Откъде знаете това, Емилио? — ококори очи той. — Кой ви го каза?

— Това е моя тайна — отговорих. — А Жулиета върна ли се вкъщи?

Смущението му стигна върха. Промълви само:

— Не, не се върна...

— Къде е отишла? При някой роднина?

— Да... тоест... Тихо, Емилио, идва капитанът. — И Пиеро се скри.

Наистина Варак викаше:

— Майсторе, вдигай котва и Бог да ни е на помощ!

Хвърлих се бързо към кормилото, за да започна маневрата и да потърся най-прекия път да изляза от пристанището, което беше задръстено от лодки, натоварени с въглища. Капитанът ми каза:

— Внимавай добре, Емилио, защото морето е много развълнувано. Да не се сблъскаме с някой кораб.

— Капитане — викнах му, — как може да се плава в такова състояние? Не виждате ли, че нахлува вода поради големия товар?

— Каква вода?

— Не може ли да хвърлим в морето малко въглища, за да облекчим кораба?

— Какво? Въглищата са чисти пари, а аз не хвърлям парите в морето.

— Мисля, че ще се принудим да хвърлим малко.

— Хайде, напред! Най-после тук заповядвам аз. Гальотата издържа сто и деветдесет...

Още не беше свършил думите си, „Само Италия“ се разтърси дяволски и се наклони на една страна, изхвърляйки няколко десетки тона въглища във водата.

Капитанът започна да вика побеснял. Изглеждаше като луд. За щастие „Само Италия“ беше заседнал. Казвам „за щастие“, понеже с това засядане избегнахме по-страшното.

Хвърлихме котвичка на задната част на кораба и работихме четири часа като грешници, докато поправим бедата. Най-после влекачът тръгна, но напредваше тежко, сякаш беше потънал.

Бях в плачевно състояние — вир-вода, почернял от въглищата, изглеждах като негър от Мартиника, излязъл от баня... Къде отидоха

хубавите приключения, за които бях мечтал?

Признавам, че в този момент, оглеждайки се в едно огледалце, се намерих извънредно смешен. Помислих за домашните удобства и ми се поиска веднага да се откажа от този адски живот, като при пръв удобен случай се завърна у дома при родителите си. Но една неочаквана случка промени хода на моите мисли.

* * *

Нощта беше тъмна, а морето — все още бурно. Един донякъде благоприятен вятър ни предсказваше бурята. Светкавици прорязваха небето.

Готвех се вече да вляза в кабината си, когато до ушите ми долетяха отчаяни ругатни. Разбира се, това беше капитан Варак.

Обърнах се към мястото, откъдето идваха проклятията, и видях огромната сянка на капитана, която държеше в плен друга сянка — тънка и малка... Аз се приближих.

— Какво става, капитане? — попитах.

— Настава краят на света — изръмжа той. — Елате за малко и накарайте този скитник да говори.

Напипах едно фенерче на стената, откачих го и осветих човека, когото Варак бе пленил. Видях едно личице, почерняло от въглищата като моето, и две очи, които молеха за милост.

Капитанът се наведе, за да види и той, и извика от учудване. Същото направих и аз. Оказа се, че този скитник беше... скитница.

Една мисъл проблесна в ума ми и освети цялото положение. Не можах да удържа смеха си.

— Вие се смеете, Емилио! Значи знаете нещо — възкликна капитанът.

— Нищо не зная — отвърнах аз, щом си поех дъх, — но ако тази чернушка заговори, ще зная...

— Тя мълчи като риба — изрева Варак. — Какво правеше, когато те улових, хаймана?

— Молах се — отвърна простиичко един женски глас.

— Молеше се? Кой те донесе на моя влекач?

— Никой.

— Как никой?

— Дойдох си сама.

— Бога ми! Има нещо неясно в това! — изкрещя капитанът. — Ти си жена!

— Надявам се — отговори величествено чернушката.

— Жена сред моите моряци?... Господин Емилио, съберете целия екипаж!

Момичето започна да хълца.

— Сега пък сълзи! — каза Варак. — Впрочем какво решавате, господин Емилио?

— Какво искате да реша? На борда има жена — при пръв удобен случай ще я свалим.

— А ако я хвана и я хвърля в морето, какво ще кажете за това?

— Ще кажа, че това няма да стане. Аз отговарям за това момиче.

— Отговаряте? Значи я познавате?

— И да, и не.

Приключението беше стигнало деликатното място. Аз исках да спася бедния Пиеро от сигурно наказание. Трябваше веднага да се намери изход.

— Да отидем във вашата кабина, капитане — казах аз.

— Да отидем — отвърна Варак, който ненадейно се укроти.

Изтичах да намеря Пиеро. Хванах го за ръка и го помъкнах с мен.

Той изглеждаше оглупял.

— Жулиета е тука — му казах.

— Знам — отговори той.

Влязохме в капитанската кабина — единствената без въглища.

Лицето на Жулиета беше черно, набраздено от скорошните сълзи. Облечена, както можеше да се облече — с парцали, — тя имаше трогателен и в същото време смешен вид. Не по-малко смешна ми се видя фигурата на гиганта, който недоверчиво гледаше момичето.

Като ме видя да влизам, придружен от Пиеро, капитанът съвсем побесня.

— Значи ти си й любовник? Скрил си любовницата си в гальотата!

Тогава момичето, като че внезапно добило красноречие за защита на своя Ромео, държа една смела и трогателна реч:

— Господин капитан, това не е вярно. Не съм негова любовница, а годеница. А това е съвсем друго. Баща ми искаше да се сгодя за Червения, но аз се възпротивих. По-скоро казах, че ще се хвърля от някоя скала. Пиеро не искаше да дойда тук, но аз не можех да го оставя да тръгне сам. Освен това бях заявила на Червения и на баща ми, че няма да ме видят вкъщи. Облякох се, както ме виждате, и се скрих на кораба. После дойде нощта и бурята и аз започнах да се моля за спасението на всички... Но Пиеро не е виновен. Дойдох тук срещу волята му. Не го наказвайте, капитане, той не е виновен!

— Тогава аз съм виновен! — извика Варак. — Ти не знаеш ли, че не мога да те държа на кораба, защото ще настане краят на света. Какво да правим, Емилио? При първо спиране ще я предадем на властите.

— Разбира се — казах аз, смигайки на Пиеро. — Това е единственият изход.

— А дотогава — прибави Варак — ти ще продължиш да се криеш във въглищата. Нямам намерение да осведомявам екипажа за това — жена на борда носи нещастие. Вие ще отговаряте за всичко, Емилио.

Уговорихме се да пазим в тайна тази любопитна случка. Като стигнем обаче в Бриндизи...

В Бриндизи стигнахме на другия ден. Едва спрели, капитанът потърси Жулиета и нейния Ромео, за да ги предаде на властите, но за голямо учудване на великана от тях нямаше ни следа.

— Къде изчезнаха тия?

Едва скрих усмивката си.

— Не зная — отговорих, — търсих ги по целия кораб. Може някоя акула да ги е изяла...

Капитанът ме погледна недоверчиво:

— Кажете истината! Помогнахте им да избягат, нали?

— Ни най-малко — отвърнах твърдо. — Е, сигурно не са отлетели...

— Защо не? Любовта е крилата. Освен това, капитане, в кабината на Пиеро намерих тази бележка: „С моята заплата изпийте някоя и друга бутилка за наше здраве.“

Гигантът се усмихна глуповато. Възможността да пийне за чужда сметка намаляваше огорчението му, че няма да види повече

чернушката. Какво беше впрочем това огорчение... не зная, но подозирах, че капитан Варак с удоволствие би направил някое дълго пътуване в компанията на малката Жулиета...

* * *

Как ли е свършила любовната история на двете гълъбчета?

Съдържателката на гостилницата ми беше казала, че Жулиета била разположена по-скоро да направи някоя глупост, отколкото да вземе Червения.

Една малка глупост тя вече беше сторила, обличайки се в парцали, за да се скрие на кораба.

След пет години попаднах отново по тези места и пожелах да се поразходя по планините на Арса. Споменът за Ромео и Жулиета беше още пресен и ми се дощя да науча какво е станало.

Това, което узнах, беше за мен хубава и добра измама, като всички измами, които изпълват живота както на авантюриста, така и на заседналия човек.

Казаха ми, че Жулиета се върнала под бащиния покрив две години подир бягството, тъй като бедният Пиеро умрял в болница от тиф. Тя се омъжила за другия Ромео, омразния Червения, който я дочакал с радост.

Новината не повреди на апетита ми, но ми отне желанието да видя отново чернушката, която капитан Варак беше изненадал, когато се молеше за спасението на влекача и на своя Пиеро... Жени, жени! О богове!

ГЛАВА VII

СКОКЪТ НА АКУЛАТА

С Божията помощ в Бриндизи разтоварихме въглищата. Целият екипаж беше черен отвън и отвътре. Колкото до мене, три часа едва ми стигнаха да се почистя, за да мога да се покажа пред хората.

Капитан Варак, макар и почти винаги пиян, правеше добри сделки. Така и сега успя с един търговец, и корабът бе натоварен отново с житни храни, бурета с вино и сандъци със сушено грозде.

— Този път — казах на капитана — със сигурност няма да отидем на дъното.

— Защо — попита капитанът. — Какво искате да кажете?

Престорих се, че не съм чул въпроса, и не отговорих. Ако капитан Варак беше проявил малко повече ум, щеше сам да допълни моята забележка така: „Сега, когато имаме вино на борда, няма да потънем, понеже капитанът ще се погрижи да облекчи товара.“

Дигнахме котва по посока към Бари. Именно през това пътуване констатирах, че акулите не знаят да пресмятат добре разстоянията. Сега случката ми се вижда весела, но тогава би могла да бъде трагична и да коства живота ми.

Когато натоварихме житните храни, трябваше да почистим гальотата. Потопихме в морето дъното на корабния склад и понеже той представляваше чудесна стръв, огромно количество риби последваха нашия кораб.

Гледката беше интересна и аз ѝ се възхищавах, облегнат на една мачта. По едно време рибите потънаха изведнъж като по някоя военна заповед. Търсех причината на това любопитно явление, когато няколко моряци викнаха едновременно:

— Господин Емилио, пази се!

Подскочих инстинктивно към въжената стълба, която водеше към площадката на мачтата. Една огромна черна маса ме докосна... Беше акула, на която очевидно се бях харесал. Беше ми хвърлила око и огъвайки се като пружина, бе успяла да подскочи много над водата.

Ако светкавичното ми движение не беше ме спасило, бих си заминал като нищо. Обаче поради прекомерната си сила замина си тя. Наистина звярът в бързината да задоволи жаждата си за прясно месо беше подскочил, зле пресмятайки разстоянието, и падна на кувертата. Започна да бие силно с опашка, за да се смъкне отново във водата.

Бързо слязох в кабината, за да си взема пистолета, докато целият екипаж, въоръжен с ножове и тесли, се биеше с чудовището.

Акулата се бранеше свирепо и със страшна сила се мятеше по палубата. Малко остана единият крак на майстора да послужи за последна утеха на рибата, излязла на сухо. Изпразних оръжието си върху гърба ѝ в момента, когато отваряше ненаситната си уста, за да захапне майстора. Капитанът, който също се беше намесил в борбата, ми каза:

— Добре се отървахте, господин Емилио. Без съмнение вие сте роден под щастлива звезда.

— Не отричам. Ако акулата беше измерила добре разстоянието, сега вече щях да бъда смлян от нея. Бедната акула! Мислила ли е някога, че ще свърши върху „Само Италия“?

— Даже и акулите си имат съдба — каза философски по този повод майсторът, докато тъпчеше лулата си. Тази мисъл се запечата ярко в съзнанието ми.

Полунашега, полусериозно казах, че е възможно в стомаха на акулата да се намира нещо... може би документ за някое съкровище или някаква тайна, скрита в една бутилка...

Няма хора по-недоверчиви и в същото време по-наивни от моряците. Само за миг екипажът повярва, че в стомаха на акулата е щастieto на всички ни. Всеки имаше да разкаже някоя история по този случай...

Двамина се запретнаха да разпорят животното. Обаче за съжаление не намериха нищо друго освен изгълтаните риби. Никаква следа от съкровище...

— И все пак — казах аз — тази нещастна акула се беше постарала да ви приготви една изненада и щеше да успее, ако ме беше налапала.

Капитан Варак намери забележката ми много духовита и направи от своя страна една още по-духовита:

— Избегнатата опасност заслужава хубаво пиене, което вие ще имате, господин Емилио...

Наистина, като стигнахме в Бари, удържах обещанието си. Изпразних джобовете си до стотинка, без да успея да напоя тая морска мечка. Същата вечер потеглихме назад. Беше топло до задушаване.

Не можах да спя. Хлебарките решително ми бяха обявили война и не ме оставяха на мира. Отидох да прекарам нощта върху мостика, унасяйки се в мечти.

Като се приближих до натоварените бурета с вино, забелязах нечия сянка да се навежда над едно от тях. Закрачих, готов да хвана измамника за врата.

Огромната сянка се изправи. Беше капитан Варак. Той промънка съвсем тихо:

— За Бога, господин Емилио, не казвайте това на моряците ми. Те имат отвратителния порок да пият и всички ще почнат да ми подражават.

— Изгълтаха толкова много въглищен прах през тези дни... — казах аз.

— Препоръчвам ви пълна тайна. В замяна на това ще си промиете устата.

И ми подаде да вкарам една сламка в бъчвата, където измамникът от по-рано беше пробил дупка.

Приех предложението и започнах да гълтам чудесното вино, отстъпвайки от време на време мястото на капитана.

Времето минаваше в смукане и бърбене. Хубавото вино ме правеше весел и оптимист. Думите на капитана не се спираха на нищо и образуваха най-странната и живописна реч, която някога съм слушал. Имаше нещо наистина любопитно в неговата доброта и духовитост. Разказа ми целия си живот, прекъсвайки се често, за да глътне малко вино.

— Имах-нямах десет години, когато избягах от къщи. Бях пълен и едър като вол... Не казвайте на моряците за виното — ще го изсушат до капка. И после, ако не бях избягал, щях да й откъсна главата като на пиле... Дойде ли ми редът? Още една глътка... А, виж! Тече като по масло... Та чия глава? На мащехата, разбира се, тая дяволска мащеха... И не заради мене, а за неблагодарния ми баща... Утре времето ще е чудесно, нали? Чудесно... Ах, каква змия беше тая жена! Мене нищо

не можеше да ми каже... не смееше... Но баща ми просто го смачкваше... Добрият човек не знаеше да се брани... Не пиеше. Инак кой знае... Най-после той умря и аз избягах, за да не я удуша, усойницата... Станах юнга... Прекарвах как да е. Веднъж даже бях попаднал в ръцете на човекоядци, знаете ли това?

— Не го зная... И не им ли харесахте?

— Как не! Бях як и жилав и ги накарах да се разбягат... Повалих един от тях на земята. Това ги изплаши. Не можете си представи каква сила имах тогава... Веднъж едни червенокожи ме вързаха за едно дърво... добре, но...

— Изскубнахте дървото?

— Праас! И дървото изхвъркна.

— Напълно ви вярвам.

Наистина бях настроен да вярвам на всичко. Виното предразполага към вяра и самохвалство.

Капитанът продължи да разправя най-чудни истории, аз продължих да пия... докато бяхме изненадани от далматинеца Базан, който беше дошъл до буретата.

Капитанът го хвана за ръка.

— Стой мирно!

— Не говори!

— Позволявам да пиеш и ти. Но тихо или ще те ядат рибите!

Базан пи толкова много, че накрая падна изведнъж като мъртъв.

— По-добре така — каза мъдро капитан Варак. — Така няма да говори...

Отидохме да спим доста пияни. Но сигурно Базан е проговорил, тъй като на следния ден капитан Варак констатира с ужас, че бъчвата беше почти празна... Екипажът също беше харесал виното, пък и начина на пиене.

* * *

Съзряхме Триест. Първото ми пътешествие беше свършило. Двадесет и девет дни на лишения и трудност, но също и на отлични впечатления.

Моят капитан се приближи до мене и полагайки широка лапа върху рамото ми, каза:

— Господин Емилио, още няколко мига и ние ще се разделим. Дом и родители ви очакват. Надявам се, че не ще ме забравите. Първото пътуване е винаги незабравимо. Признавам, че сте отличен помощник... Може би някога ще се срещнем по широкото море. Вие сте смел и сръчен. Щастieto не ще се забави да ви се усмихне...

Гигантът се беше разнежил. Зениците му се бяха широко разтворили, изразявайки безкрайна доброта. Усетих, че нещо стяга гърлото ми и овлажнява очите ми.

Две сълзи се показаха и на неговите очи.

Стиснах силно ръката му. На кораба на този чудноват великан бях изпитал за първи път суровия морски живот, но научих и много полезни неща.

* * *

Изтръгнах се от прегръдката на майка ми. Тя ме гледаше с очи, пълни с безкрайна любов.

— Емилио, ще останеш ли завинаги при нас? Не се ли умори вече от морския живот?

Аз поклатих глава.

— Мамо, който се е родил с тази страст, не се спира от едно пътуване. Това, което видях, е нищо пред онова, което ще видя.

Междувременно беше влязъл баща ми.

— Няма смисъл?... Емилио има магарешки инат. Той иска да живее сред лишения, вместо да се нареди като другите.

— Като другите? — казах. — Най-омразното нещо на света е да живееш като другите.

ГЛАВА VIII

ЛУДИЯТ ОТ САЛА

Второто ми пътуване беше доста различно от първото.

Изведнъж се намерих изправен пред една от ония тайни, които винаги са подхранвали моята фантазия. Навлизах в голямото море на приключенията.

Лудият от сала беше една неразрешима и неразрешена загадка, около която много съм се блъскал през живота си. И ако до сега не съм написал роман за това, то е само защото ми е липсвало логическото ѝ разрешение.

Благодарение на един приятел шест месеца след първото ми пробно пътуване успях да вляза като помощник в един тримачтов кораб.

Капитанът на платнохода беше твърде сръчен в командването, но доста груб и понякога свиреп. Много черти го приближаваха до великана Варак — например любовта му към джина. Но Жуфре, така се казваше той, нямаше ония моменти на доброта, които от време на време изскачаха изпод дебелокожата обвивка на Варак. Жуфре беше злобен и високомерен и аз веднага разбрах, че с него не ще се погодя и никога няма да има близост помежду ни. Опитът ми подсказваше вече, че трябва да лавирам сред хората, както корабът лавира между подводни скали. Всеки човек може да бъде за другия подводна скала — трябва да умеем да избягваме сблъскванията.

Пътувахме за Бомбай, но средата на пътя бе още далеч.

Бях нагласил бинокъла си и наблюдавах небосклона. Морето беше съвсем спокойно. Изведнъж забелязах в далечината един сал, който плуваше по пътя ни. Наблюдавайки по-добре с бинокъла, стори ми се, че на сала имаше нещо.

Наистина — след малко се виждаше по-добре — един човек, съвсем гол, лежеше върху сала.

Извиках да дойде някой. Дойде капитан Жуфре. Подадох му бинокъла. Той погледна и ми го върна спокойно.

— Човек на сал.

— Да, трябва да го спасим — казах аз.

— Безполезно е. Той сигурно е умрял.

— Жив, мъртъв, припаднал — трябва да видим какъв е и ако е възможно, да се опитаме да го спасим.

Капитан Жуфре изкриви лицето си в знак на съгласие.

Дойдоха няколко моряка. Салът се приближаваше. И с просто око се виждаше отгоре му неподвижен човек.

— Умрял е!

— От глад!

— Жертва на корабокрушение!

— Може би. Да спуснем една лодка и да отидем насреща му.

Спуснаха лодката с четирима души, които скоро стигнаха сала.

Тогава един глас извика към мене откъм лодката:

— Господин Емилио, човекът е жив!

— Донесете го тука! — заповядах аз.

След малко се намерих пред един необикновен човек.

Имаше около петдесет години: прошарена коса, брада от две седмици, сух, със сиви очи. Беше напълно гол и се усмихваше блажено, като че ли идеше не от самотния океан, а от някой празник.

Един моряк хвърли върху раменете му стара дреха и той кимна леко с глава, като да благодареше.

Дадохме му да яде и да пие. Яде с голяма охота и също така пи.

Аз търсех начин да го поразпитам. Но никога не съм се морил така напразно.

Говореше английски, но с малко думи и отговаряше несвързано.

— Как попаднахте гол на сала сред океана? — попитах няколко пъти.

Той отговори на английски:

— Четвъртък.

— Да не сте жертва на корабокрушение?

— Орхидея.

— Или ви е оставил някой върху сала?

— Кучето не иска да яде погачата. — И се усмихна блажено.

Този човек беше луд. Когато се наяде и напи, огледа се наоколо, като че търсеше нещо. Най-после видя куп слама, просна се отгоре и заспа.

Напразно се мъчех да възстановя странното му приключение по малкото и несвързани думи, произнесени от слабоумния. Възстановяването беше колкото уморително, толкова и безполезно. За екипажа най-простото беше, че този тайнствен корабокрушенец се е хвърлил в морето по време на опасност и е полудял от ужас. Като се съди по брадата, крушението бе станало само преди десетина дни. Но през това време човекът сигурно би умрял от глад, защото беше недопустимо да е могъл да вземе със себе си храна.

Правеха се обаче и други предположения. Можеше да се касае например за някакво отмъщение. В такъв случай човекът би бил оставен сред океана на тоя сал от някой неприятел. Или пък се беше хвърлил в морето, за да избегне някоя грозяща го опасност, и поел случайно, бе видял сала.

Капитанът също се интересува от случая и дойде до заключението, че... нищо не можеше да се разбере от това и че трябва да оставим на властите в Бомбай да разбулват тази тайна.

Ако лудият не възвърнеше случайно ума си, за да ни разкаже истината, трябваше да се примирим, без да знаем историята на това тайнствено корабокрушение...

На капитан Жуфре му дойде на ум нещо, което ме отврати.

— Може да се предположи, че той се преструва — каза по едно време, поклащайки глава.

— Какво казахте? Да се преструва?

— Да, може да се преструва на луд и да си прави шега с всички ни...

— И защо всичко това?

— Ами например, ако е избягал от някой затвор!

— Беглец! А защо тогава е гол?

— Каторжникът трябва да се е освободил от дрехите, за да не го познаят — заключи капитан Жуфре.

Когато нещо се вгнездеше в главата на капитан Жуфре, беше много мъчно да го избиеш от там. Той се влюбваше в своята идея до такава степен, че започваше свирепо да я защитава срещу по-значимите възражения. Като изказа веднъж предположението, че човекът, когото прибрахме на борда, е беглец, той не отстъпи крачка назад и даже държа доста упорито спора с нас. Нещо повече, от този момент поведението му към нещастния корабокрушенец стана

страшно грубо и подозрително. Не го изпускаше из очи нито за миг, надявайки се да го изненада в някое положение, което да издаде мнимата му лудост. Прибягваше до най-необикновени комедии, за да го заплете в мрежата си.

Нощем караше някой моряк да вика:

— Пожар! Корабът гори! Бягайте...

Но напусто. Човекът се събуждаше, усмихваше се и после заспиваше отново, след като произнесеше някоя от своите несвързани фрази.

Друг път капитанът се преструваше на разгневен, че не може да разреши тази загадка, и заповядваше на трима-четирима моряци да го хвърлят в морето.

Моряците хващаха нещастника, вдигаха го във въздуха, залюляваха го, сякаш искаха наистина да го хвърлят във водата, но човекът от сала продължаваше да ги гледа с вечната си заразяваща усмивка... Моряците го пускаха отново на крака и той забиваше немия си и бездушен поглед далеч по небосклона.

Понякога капитанът го оставяше цял ден без храна, викайки от време на време в ушите му, че ще стои гладен, докато не остави тая глупава комедия, а лудият отговаряше, клатейки глава:

— Кучето не иска да яде погачата...

Капитан Жуфре все още упорстваше със своята идея. Колкото повече опитите му даваха отрицателни резултати, толкова повече той се убеждаваше, че този човек е един изкусен престъпник и че има някоя голяма и важна причина да постъпва така... Тази упоритост започваше да ме разгневява по необикновен начин. Още повече че не признавах на капитан Жуфре никакво право да се настървява така срещу един нещастник... Дори и човекът от сала да беше наистина избягал затворник, което е малко вероятно, защо той да се забавлява и да го безпокои по толкова груб начин?

И винаги, когато капитанът съобщаваше някое ново предложение, за да разнищи тайната и да размаскира преструвника, както казваше той, аз отивах да се затворя в кабината си в знак на протест.

Един ден на капитан Жуфре му дойде друга великолепна идея.

Каза, че иска да прибегне до едно геройско средство, за да излекува лудия. Беше пийнал повече от обикновено и лицето му беше

червено като варен рак.

Великолепната идея беше да накара да бият лудия дотогава, докато не признае, че е умен!

— Какво ще кажете за това, господин Емилио? — предизвикателно ме попита капитанът.

— Ще кажа, че няма да направите това.

— Е, не аз. Но ще накарам двама моряци да го натупат.

— Не мисля, че на борда на вашия кораб ще се намерят моряци, готови да станат палачи.

— Защо не? Искате ли да ги намеря? Освен това трябва да изпълняват, когато заповядвам.

— Да, но ако заповедите ви са разумни.

— Да не искате да кажете, че аз не съм разумен?

— Не казвам това... Но, разберете, желанието да биете един безумен нещастник е толкова жестоко и безполезно, че...

При тия думи капитанът посиня.

— Вие сте помощник, а аз капитан — изръмжа той. — Аз искам да изпълня своя дълг!

— Вашия дълг?

— Да. Прибрал съм човек, който може да е беглец, регистриран престъпник... Аз трябва да го накарам да говори, да изтръгна от него било с добро, било с лошо самата истина. — Помълча за миг и после добави: — Кой ще ме спре в такъв случай?

— Аз.

— Кой сте вие? Нищо не сте.

— Аз съм вашият помощник!

— Имате грешка, господине. Вие бяхте моят помощник, но вече не сте, защото не ми трябва повече.

— Добре, капитане. Като спрем, ще бъда свободен! Той продължи да мънка и да ругае цялата вечер.

Но не заповяда да бият човека от сала.

На другия ден Бомбай се ширна пред нас.

ГЛАВА IX

БОЙ С ЮМРУЦИ

В Бомбай капитан Жуфре предаде на властите намерения в открито море луд заедно с дълъг доклад, който аз оспорих.

Непознатият човек бе отнесен в болницата, в която отидох след няколко дни да го посетя, надявайки се да проникна най-после в тайната. Но тая надежда остана излъгана. Оставих лудия от сала на съдбата поради една много проста и важна причина — трябваше да се погрижа на всяка цена за собственото си положение...

Ето ме сам в Индия с малко парици в джоба, готови, да изхвъркнат на другия ден, сам, на няколко хиляди левги от родината ми и без работа! Какво да направя?

Последният ми разговор с капитана стана на кея на пристанището и беше много бърз и бегъл.

— Ето ви на свобода, господин Емилио.

— Точно така, на свобода!

— Ще видите как ще ви е лесно да се занимавате...

— Това си е моя работа.

— Без съмнение... Корабът ми тръгва без вас.

— На добър час!

Обърна гръб и си отиде.

Не се разкаях. Със своя цинизъм и грубост този човек можеше да ме подложи на някое насилие, което щеше да ме провали.

Бях забелязал, че през време на краткия ми и прощален разговор с капитана един човек бе спрял близо до нас, разглеждайки една книга, вероятно пътеводител.

Той беше облечен по европейски, но лицето му веднага издаваше азиатската раса. Изглеждаше погълнат от книгата, която държеше отворена в ръце.

Когато оставих капитан Жуфре и се отдалечих, забелязах с крайчеца на окото си, че тоя човек ме следи. Не му дадох да разбере това и започнах да обикалям из пристанището.

Той продължаваше да ме следва.

Какво искаше от мене?

Бях навлязъл във величествената алея от сенчести палми, която води към пристанището, и виждайки го все още след мене, аз се спрях, решен да го пресрещна.

Но той разбра и като ме поздрави вежливо, каза на английски:

— Моля да ме извините, не съм полицейски агент.

— Защо ме преследвате?

— За да ви помоля да ми отговорите на един въпрос: търсите работа, нали?

— Да.

— Бихте ли приели работата от мен?

— Вие сте корабоприитежател?

— Почти.

— Не ви разбирам. Имате ли кораби в пристанището?

— Съвсем не.

— Тогава?

— Тогава... тогава по-добре сега да се разделим. Елате след десет минути в „Сейлор“, гостилницата, която виждате насреща. — И посочи бързо с ръка.

Тайнственият човек ми се стори изведнъж много недоверчив. Изгледа ме, обръщайки се няколко пъти, и се отдалечи. Чак тогава забелязах, че едно човече, косматото и зле въоръжено, го наблюдаваше, застанало до една палма.

Поскитах около четвърт час и после се отправих към „Сейлор“.

Тоя, дето искаше да ме наеме, се намираще вътре.

Предложи ми закуска и пиво, които приех с удоволствие.

— Оставих ви в алеята малко грубо — каза той, наливайки ми да пия, — но ще разберете... Следяха ме!

— И аз забелязах...

— Да не помислите, че съм престъпник и че искам да ви предложа нещо престъпно... Вие ме питаете дали имам кораби, закотвени тук, в пристанището... Не! Моите кораби са малко далече от тук, но ако дойдем до съгласие, не ще бъде мъчно да ги настигнем... Това е конкретното ми предложение. Преди всичко — повишение.

— Точно това е моето желание, господине.

— Колкото до заплатата, предлагам ви четворно повече от това, което печелехте по-рано.

— Чудесно!

— Осигурено ви е добро бъдеще.

— Благодаря, но...

— Прав сте. Успокойте се. Не мисля, не трябва да приемете със затворени очи. Ще ви кажа всичко.

Погледна ме с черните си светещи очи, озърна се наоколо и каза съвсем тихо:

— Искам да ви предложа едно справедливо дело.

— Какво?

— Да се поправи една страшна несправедливост.

— Понесена от вас? — попитах аз, живо заинтересуван от думите и предложенията на този човек, който ми говореше толкова убедително.

— Не от мене... но от един човек, който стои много над мене. Касае се, младежо, до борба за благородна кауза!

Ни най-малко не можех да си представя каква би могла да бъде тази благородна кауза, но поведението на моя сътрудник ми вдъхваше необяснимо доверие, вероятно поради пламенния ми темперамент, което доверие ме правеше веднага готов да се бия за слабите и потиснатите.

Все пак очаквах моя събеседник да ми обясни по-добре за какво се касае, тъй като в края на краищата не беше ми обяснил съвсем нищо. Обаче това, което ми каза, беше напълно достатъчно да събуди наново у мене всичките ми авантюристични страсти. Може би щях да стана капитан! Щях да командувам екипаж! Щях да участвувам в някое голямо предприятие!

Внезапно погледнах в очите моя сътрапезник и казах:

— Бих се огорчил наистина, ако предложението ви не беше в името на една благородна кауза.

— Най-благородна, господине! Впрочем имате право да ми поискате незабавно обяснение, преди да приемете работата, която ви предлагам. Дължа значи да ви открия една тайна и ще я открия, защото имам вяра във вас.

От ония далечни времена на младежки ентусиазъм доказателството за доверие на един човек надвиваше веднага всяко мое

недоверие. Подадох ръка на сътрапезника си:

— Приемам. После ще ми кажете за какво се касае.

Той улови ръката ми и я стисна здраво.

— Благодаря. Вие имате благородно сърце и не ще се разкайвате за това. Но сега кажете ми... — и сниши гласа си.

— Какво?

— Вижте тия двама, дето пият и викат там, на оная маса в дъното... Но не показвайте, че сте ги забелязали...

Обърнах се предпазливо, преструвайки се, че търся с очи келнера. Забелязах двама мъже. Изглеждаха вече пияни и си разменяха груби шеги на английски език.

— Как ви се струват?

— Изглежда, че добре са си пийнали — отговорих аз.

— Не, младежо, те вършат сега най-усилена шпионска дейност.

— Какво казвате?

— Истината. Те ме наблюдават и ако не успея да избягам от погледа им, ще бъде много трудно да стигнем кораба, на който ще си капитан.

— Защо?

— Защото тия двама мними пияници са изпратени от човека, който ме следеше в алеята.

— Те имат интерес да не стигнете кораба?

— Точно така. Поръчано им е да съобщават на английската полиция какво правя в Бомбай.

Потръпнах от една нова мисъл. В спомена ми изпъкна образът на моята Дулцинея, която злобната възпитателка ми бе отнела. Безсмислената ми и детска омраза към Англия се възпламени под влиянието на сътрапезника ми и на изпитото вино...

— Разбрах — казах възбудено, но тихо. — Да излезем навън... нощта е така хубава и...

— И...

— И ще бъде чудесно да се измъкнем от погледите на тия шпиони, за да можем да отплуваме... Трябва да не им дадем да разберат на кой кораб ще бъдем.

За миг непознатият като че събираше мислите си и после бързо попита:

— Здрави ли са ви юмруците?

— Доста.

— Би ли ви харесало, ако понатупаме малко тия простаци?

— Още как! Ще ми бъде много приятно!

— Например, ако аз заспя на една пейка в алеята, която води към пристанището, и вие видите трима души да се приближат и да тършуват из джобовете ми, какво бихте направили?

— Ще ви защита и не ще скрия юмруците си...

— Разбрахте ли в каква примка искам да ги вкарам?

— Струва ми се, че разбирам!

— Подайте ми някакви карти... Аз ще се престоря, че ги разглеждам, и ще ги сложа в джоба. Гледайте да привлечете вниманието им.

Тия необикновени подготовки за едно тайнствено и нелишено от опасности предприятие ме примадваха много. Извадих от джоба някакви карти и когато ги подавах на сътрапезника си, ударих нарочих) една празна бутилка, която падна на пода и се разби на парчета. Двамата мними пияници се обърнаха да гледат. А сътрапезникът ми, поемайки картите, започна внимателно да ги разглежда, после ги натъпка в джоба си.

Мнимите пияни бяха видели всичко.

Приятелят ми плати, прозявайки се, като че беше налегнат от сън, и ме покани да излезем. Направихме няколко крачки на открито.

— Да се разделим. Ще седна на тая пейка и... ще заспя.

— Добре. Знам какво да правя.

Разделихме се.

Прекоших алеята и се скрих зад една палма. Видях, че двамата „пияни“ се бяха събрали с третото лице и вървяха подир моя приятел. Оставих ги да минат напред, после поех същия път. Почти в дъното на алеята върху една пейка човекът спеше и тримата се приближиха до него. Пристигнах навреме. Един от господата бе седнал до мнимия спящ. Хвърлих се върху групата в момента, когато приятелят ми, хванал едного през кръста, го налагаше с юмруци.

С една бързина, в която бях майстор, заудрях главите и стомасите на другите двама.

Ние бяхме обезумели. Удряхме почти с възторг и не спряхме, докато и тримата шпиони не се повалиха на земята съвсем пребити!

— Е, сега поне, драги приятелю, ще сме сигурни, че тези негодяи не ще ни следват.

— Хайде!

Поехме отново пътя към пристанището.

Непознатият отиде право към един човек, който го чакаше, и каза решително: „Придружи ни до кораба. Никой не ни следва.“

Човекът ме изгледа, без нищо да каже, и тръгна.

След няколко минути аз се качвах с моя загадъчен приятел на един от ония малайски кораби, които се казват прахо.

Бях зашеметен от виното, от нанесените юмруци, от тайните...

Къде ще ме отведе този кораб? Сред какви хора бях попаднал? Защо се оставих толкова лесно да ме поведат към едно приключение, чиято цел не познавах? Луд ли бях или наивен? Може би и едното, и другото.

Не поисках да зная точно защо ме наемат. Беше твърде късно за връщане. Моят другар, забелязал късното ми безпокойство, ме вкара в една кабина и каза:

— Докато приготвят вечерята, можем да си поговорим. Вие имате благородна душа и ми се доверихте. Показахте силата на юмруците си, а също и смелостта си. Добре. Слушайте. Вие ще защитавате правата на един раджа, прогонен...

— От англичаните?

Мълния премина по него, за да озари възхищението и героизма му. Той извика:

— Аз му обрекох живота си. Ще ви кажа веднага, че той е моят вожд... нашият вожд...

И започна да говори с трептящ от възмущение глас. Аз го слушах жадно, с премрежени очи и полуотворени уста.

ГЛАВА X

САНДОКАН

Когато една европейска сила иска да завладее някоя от териториите, управлявани от така наречените варварски господари, най-напред разгласява, че тази територия има крещяща нужда да се цивилизова.

И тогава целта е тъй висока и човеколюбива, че всяко средство за постигането ѝ е предварително сметнато за човешко и достойно за похвала.

Силите от стария континент, и специално старата Англия, са много находчиви, когато търсят да оправдаят желанието си за разширение и покоряване. В настоящия случай ставаше дума именно за Англия, която искаше да „цивилизова“ територията на споменатия раджа. Тази територия заемаше хубава част от областта, която се разстилаше в полите на планините на големия остров, именуван с толкова живописни имена: Остров на благоуханията, Остров на вулканите, Остров на островите, с една дума, остров Борнео.

Раджата управляваше миролюбиво земята си, развивайки цветуща търговия сред любовта и предаността на подчинените си. Но това не можеше да задоволи Англия и Холандия, които скоро се заеха с похвалното дело да донесат... напредъка в земята на раджата. Изпратиха колониални войски, които да насадят добрите навици сред подчинените на варварския господар.

Раджата се защити упорито по суша, но трябваше да им отстъпи брега на Индийско море. Той обаче не пожела да им се предаде и се оттегли с верните си хора в планинската част на острова. Тогава обявиха за бунтовници него и всичките му съмишленици. Но прогоненият не беше човек, когото да победят толкова лесно. Той отиде на едно малко малайско островче и събра цяла банда смели и страшни воители, които трябваше да възстановят състоянието му. Така се появиха на бял свят Момпрачемските тигри — горди малайци,

презиращи всякакви опасности, пъргави и неуморими в боя, с които Англия и Холандия трябваше да се срещнат в бой не един път.

Бунтовникът готвеше със своите Момпрачемски тигри отплата, свещена отплата, защото земята му беше нападната, родителите — убити, много от подчинените му — малтретирани, а имотите му — плячкосани.

— Каузата на моя главатар е справедлива кауза. Вие я приехте, без да я познавате. Сега, когато знаете всичко, аз ви освобождавам от ангажимента ви, ако се боите от опасностите, които той крие.

Това дойде като студен душ на войнствения ми пламък. Суровата действителност охлади романтичното ми въодушевление. Почувствах нужда да видя ясно, да размисля.

— Разбирам чувствата ви — измънках, отбягвайки погледа на събеседника ми — и ги одобрявам... Аз съм италианец и... ще разберете, че всяка благородна, всяка справедлива кауза ме трогва... Ние страдахме толкова години от чуждото насилие и неправда!... Но в този случай...

— Да се разберем — прекъсна ме с усмивка непознатият ми другар, — нямах намерение да ви хвърля в някое отчаяно предприятие. За нас да попаднем в ръцете на англичаните, означава смърт. Защото империята ни смята за бунтовници. Но за вас случаят би бил съвсем друг. Вие сте просто италиански моряк, комуто сме предложили да командува един от корабите ни. Вие не знаете нищо за предложенията ни, дори сме ви наели просто за търговско предприятие. Измаменият, жертвата, това сте вие... И ако попаднете в ръцете на англичани или на холандци, не ще има от какво да се боите...

Аз протестирах:

— Щом като се съгласявам да дойда с вас, значи, че благодарение на Бога не ми липсва смелост. А тези ваши уверения много не ми се харесват. Друго нещо има, което ме интересува повече... но не се отнася до страха от опасности... С една дума, какви задължения ще имам върху кораба, който ще командувам?

— Това ще ви каже самият раджа. Той иска лично да познава капитаните на корабите си. А сега да вечеряме. После ще имаме достатъчно време за размишления.

* * *

Дигнахме котва и потеглихме. Бомбай, потънал в бисерна светлина, се отдалечаваше от очите ни.

Аз наблюдавах винаги новата гледка — как един град изчезва зад небосклона, сякаш залят от вълните. В същото време мисълта ми се люлееше между действителност и сън. Не ми се удаваше добре да различа това, което ми се беше случило предишната вечер, и го смесвах с онова, което бе станало и в съня ми. Чувствах обаче, че най-после започва за мене оня живот с приключения, който винаги бях желал. И сега в ушите ми се връщаше сладкият спомен. За майчиния глас, който повтаряше геройските разкази, разпалили младата ми душа. И в мозъка ми малко по малко се оформяше страшната фигура на моя дядо, юначния скитник, който винаги се е бил за благородни и справедливи каузи.

И аз значи ще бъда като него. Но кой ми даваше това право? Можех ли аз, син на свободна и независима страна, да се намесвам в една борба, която не засяга интересите на моята родина?

Уви! Мислите ми ставаха все по-малко и по-малко правилни и устойчиви. Как ще се владееш, как ще следваш сухата логика на ума, когато си на двадесет години и имаш романтична душа?

Това, което трябва да разкажа сега, ще изглежда повече или по-малко сполучливо построение на писателска фантазия. И аз самият, спомняйки си тия случки днес, след толкова години, се запитвам понякога дали не съм смесил съня с действителността, дали неизменната ми страст към приключения и лесните ми възторзи не са ме подлъгали да виждам необикновени епизоди, изникнали само във фантазията ми... Не зная. Сигурно сега предавам с отлична точност онова, което ми подсказва паметта. Поканвам и любезните четци да съдят сами за реалната възможност на спомените ми.

* * *

Съзряхме островчето Момпрачем, кътче, загубено сред огромния архипелаг от острови и подводни скали, и слязохме на него. Но колко

предпазни мерки трябваше да вземем, докато стигнем до там! Трябваше да се държим на голямо разстояние от английските и холандските кораби, които бяха същинска полиция в тази част на Индийско море.

— Ще идем веднага в убежището на раджата — каза наемателят ми, щом слязохме.

— Далеч ли е? — попитах, като направих гримаса.

— Ще трябва да пътуваме няколко часа. Той бе принуден да си намери недостъпно убежище, далеч от погледите на англичани и холандци, дори и от техните топове — отговори моят водач.

— Пътят сигурен ли е?

— Не мога да ви уверя. Определена е голяма сума за главата на бунтовния и обезвластен раджа, когото англичаните смятат вече за пират. Намират се от време на време някои нещастници, които от жажда за пари се опитват да го убият. Но опитите им са винаги осуетявани.

Скоро разбрах по какъв начин.

Стръмният път, който водеше към убежището на бунтовническия водач, беше обсипан с бодри стражи. Те ненадейно изскачаха от малки пещери, извикваха „Кой там?“ и изчезваха по знак на моя водач.

— Никой не може да се приближи до пещерата на вожда, ако не е добре известен на стражата. При най-малкото подозрение тя извиква, най-близката стража го повтаря и така за кратко време тревогата стига в пещерата, докато първата стража завързва веднага сражение със съмнителните лица.

— Англия не обстрелва ли понякога убежището на неприятеля си от своите кораби? — попитах аз.

— Опитва се, но неуспешно.

— Все пак хвърлят на английските топове може да стигне до тука...

— Да, но вождът не спи и намери едно хитро средство срещу английските топове. Прави им фалшиви прицели. С неподражаемо умение той ги подлъгва, че е в една пещера, докато се намира в друга. Англичаните се измориха да хабят муниции. Един ден даже вождът им направи една много весела шега. Престори се на умрял... да, умрял, ударен от топовен снаряд, и заповяда... да го погребем! Цяла седмица английското правителство вярваше, че се е отървало от смъртния си

враг, но после трябваше да открие, че раджата е жив, още по-упорит и повече от всякога готов да се бие с тях.

Разговаряйки така, ние стигнахме пещерата, където се беше оттеглил господарят на Борнео.

* * *

Ударите на сърцето ми зачестиха.

Скоро ще бъда пред мъжа, за когото се говореше с такава обич и с такъв страх. Не се пада на човека всякога да познава един истински индийски раджа, обезвластен и въстанал за правдата.

Начинът, по който бях въвлечен в опасното приключение, думите, с които водачът ми беше описал бившия господар, впечатленията ми от видяното по пътя към пещерата — всичко спомагаше да възбуди любопитството ми и да ме накара да мисля, че се намирам в решителен за живота ми момент.

Влязохме в някакъв вестибюл, където двама войници поздравиха моя водач, произнасяйки силно една дума, чието значение не знаех.

— Елате с мене! — каза водачът ми.

Влязохме в обширна пещера.

Подът и стените бяха покрити със скъпи платове и килими. Очите ми бяха заслепени от блясъка на великолепните оръжия, които украсяваха стените.

Чувствувах се объркан, докато не се намерих неочаквано пред един човек с хубава външност и мъжествена фигура. Той бе излязъл иззад една завеса, която водачът ми отмести.

Две остри и живи очи се спряха върху мене.

Бунтовникът, когото моите читатели опознаха в много романи под името Сандокан, носеше широка туника от бяла коприна, пристегната на пояса със златно-кадифен шарф, обсипан с перли с неизмерима стойност.

Лъвската му глава, украсена с прекрасна прошарена коса, беше обвита с блестяща копринена чалма, надхвърлена от величествен кичур бели пера, закрепени с огромен брилянт. Отстрани висяха сабя с позлатена ножица и два блестящи пищова.

Поздрави ме царствено, но същевременно и с любезен жест, докато светещите му очи проникваха в дъното на душата ми. Това бяха очи на познавач на хората и издаваха смелост, гениалност и способност да взема мигновено решение.

Попита за миналото ми. Говореше отлично английски с трептящ и приятен акцент.

После ме погледна мълчаливо. Аз издържах този хипнотичен поглед, в който се откриваше целият авторитет на обезвластения господар над неговите последователи, и изпитът му се стори благоприятен.

— Искам да ви поверя командата на един от най-бързите ми прахо.

Поклоних се в знак на благодарност.

Сандокан добави:

— Задачата, която ви поверявам, е необикновено тежка.

— Обичам тежките задачи.

— Тя може да бъде опасна.

— Толкова по-добре.

— Боите ли се от думите, господине? — каза Сандокан с усмивка.

— От думите? Не разбирам.

— Вероятно ще ви нарекат пират...

— Зная.

— Думата да не ви кара да настръхвате?

— Не, защото зная, че ще работя за справедлива кауза.

— Благодаря ви — каза Сандокан. — Слушайте каква задача ви определям засега. На нас не ни липсват оръжия — правим си ги сами. Благодарение на един богат рудник за селитра имаме барут в изобилие. Но ни липсват куршуми. Да имаш оръжия без куршуми, е все едно да имаш паница без храна. Нямаме вече метални рудници и затова трябва да потърсим метала там, където можем да го намерим. Нашите рудници днес са корабите, които издигат английски и холандски знамена. С тях сме във война и тези кораби са наша законна плячка.

— Разбира се!

— Излиза така, че в действителност не ще бъдете пират. Касае се значи до залавянето на неприятелски кораби. Хвърляте моите Момпрачемски тигри в бой, спирате корабите и заграбвате всичкия им

метал, без да се грижите по-нататък. Не сме разбойници. Искаме само да имаме метал, за да си направим куршуми в защита на нашите права. Справедливо е да отнемем на смъртните ни врагове и куршумите, за да се защитаваме от тях. Ще зачитате хората, които са на борда на спрения кораб. С оръжие ще си служите само в краен случай. Момпрачемските тигри не са убийци — ние трябва да бъдем великодушни даже и към неприятелите си.

Думите на Сандокан удряха в сърцето ми като зов, на който се отговаря с възторг, но не можах да промълвя ни дума. Той разбра по блясъка на очите ми това простодушно вълнение. Усмихна се доволен и размени с водачите ми няколко индийски думи.

Оттеглихме се в друга пещера, където ни поднесоха скромен обяд. Но аз малко го удостоих с внимание. Възторгът, който ме обземаше, ми беше отнел апетита.

Мислех, че още съм в мрежите на детския си сън...

ГЛАВА XI

ПОДГОТОВКА ЗА ПИРАТ

Бях се понравил на Сандокан и на следния ден от въвеждането ми в това необикновено и забележително малайско царство той се занима любезно с мен.

Малайският тигър, както всички го наричаха, имаше всички характерни качества на водач: познаваше до дъно душата на хората и знаеше как да ги владее. Ако съдбата го беше поставила в друга среда, той би станал могъщ владетел.

Сандокан ми говори за моята подготовка за „пират“.

— Не трябва да се боите от задачата си. Вие ще видите още при първите опити, че с малко хитрост и умение пиратството не е трудно, и то благодарение на „доброто име на фирмата“ — Сандокан се усмихна с хитра ирония.

Аз го гледах и не разбирах значението на тези думи.

— Ще ви обясня, капитане — прибави той. — Казах ви, че благодарение на доброто име на фирмата вашите нападения ще бъдат много улеснени. Разбира се, няма пират, който да не е изложен на риск и който да не си е сложил главата в торбата. Но Момпрачемските тигри са си създали толкова страшно име, та само като се появят, всички бързат да им предложат товара си с голямо удоволствие... Поручикът, когото ви предназначавам, познава всички тънкости на занаята и сигурно ще бъдете доволен от него. Той е един от най-доверените и предани на моята кауза хора.

По-нататък Сандокан ми говори за всевъзможни работи, оставяйки ми вълнуващо впечатление.

А моите намерения за благоразумие? Моите съмнения? Моите безпокойства? Целия този товар бях снел от себе си по пътя от Бомбай до Момпрачем.

* * *

Още при първите ми плувания забелязах, че думите на обезвластения вожд не бяха казани, за да ме заблудят и да ме въвлекат по-лесно в пиратските нападения.

Холандските и английските кораби се оставяха с необикновена кротост да им отнемат всичкия метал, който се намираше в трюмовете им.

Щом като неприятелският екипаж узнаеше нашите намерения, покоряваше се, на съдбата си, без да губи време в безполезна преговори.

Този резултат се дължеше на ужаса, който Момпрачемските тигри бяха разпръснали по всички морета. „Доброто име на фирмата“, както казваше насмешливо вождът, служеше великолепно за избягване на неприятни преговори и употреба на оръжие.

Наистина, обесническите лица на Тигрите спомагаха много за бърза победа. Те вдъхваха отдалеч още страх и у най-смелия човек. По тези бронзови лица се забелязваха признаците на най-сурова жестокост. Но понеже имаше заповед да се пролива кръв само в случай на крайна необходимост, Тигрите обуздаваха силното си желание за кръв и клане и се отнасяха към неприятелските екипажи като палачи, примирени с много човеколюбиви заповеди. Претърсваха, ограбваха, но много внимателно. Понякога се и усмихваха, скърцайки със зъби като маймуни.

Английските моряци знаеха, че когато съдбата ги хвърли на пътя на момпрачемските прахо, трябва да приемат с готовност неизвестностите, които ги чакат.

Към страха обаче се прибавяше и някакво особено възхищение от тези горди хора, които нехаеха за опасностите.

Трябваше много пъти да забележа, че нашите противници, след като са се оставили да им ограбят всичкия метал, намиращ се на кораба, предлагаха питиета и закуски на грабителите, така че често между едните и другите се създаваше един вид сърдечност...

Тези чудеса ставаха пак благодарение на „доброто име на фирмата“. Имаше даже един португалски моряк, нает от холандски екипаж, който след една схватка мина на наша страна.

Когато работата по реквизицията, която бях заповядал, бе свършена и чуждият кораб бе пуснат на свобода, аз разпитах португалеца, който имаше внушителното име Кампоамор.

— Защо напусна екипажа си? — го попитах.

— Защото предпочитам да съм пират.

— Но, драги, ние не сме такива пирати, каквито смяташ. Ние нападаме корабите, които са неприятели... на нашите приятели.

— Добре — отговори Кампоамор, — но го правите така, че ми харесва.

— Знаеш ли, че ако им паднеш на холандците, ще те обесят.

— Знам, но за да ме обесят, трябва да ме хванат, а сред Момпрачемските тигри това е невъзможно.

— Защо невъзможно?

— Защото Тигрите не се оставят да ги уловят.

— Значи ги смяташ за непобедими?

— Те са дяволи.

И Кампоамор стана също такъв Тигър.

Ореолът на ужаса, който обкръжаваше тези нападения, ги правеше извънредно лесни.

Така подготовката ми за пират протече без забележителни събития. Струваше ми се даже малко отегчително да съм пират при такива удобства и се надявах, че ще стане нещо, от което да се увеличи рискът на нашите нападения. Когато ме слушаше да говоря това, моят поручик се усмихваше някак загадъчно.

Моите читатели познават този смел човек, когото Сандокан ми беше дал за поручик.

Беше онзи, когото назовавах в романите си Тремал Наик. При това име някои от моите читатели ще извикат в почуда: „Как? Тремал Наик не е измислен герой?“ Не. Тремал Наик и много други герои от моите авантюристични романи не са измислени лица... Моите истории са малко доизмислени, но почти всичко е действителност.

* * *

Тремал Наик беше наистина изключителен човек. Тънък и висок, със здрави стоманени мускули, този индиец изпълняваше с особена леснина и най-изумителните действия. Никога не съм виждал човек, който да може да се катери по мачтите по-леко от него, който по-бързо да обръща настрана един кораб или да прогонва някой звяр. Силата на

този млад Тигър се подхранваше от неизчерпаем огън. Между другото имаше и една необикновена власт над своите Тигри. Само по един негов знак те бяха готови се хвърлили в огъня.

Тремал Наик ме беше посветил в пиратството с трогателно усърдие. Усмиваше се, когато се уморявах от изключителното спокойствие, в което протичаше нашият живот.

— Не бой се — казваше той, — това, което искаш, ще дойде, когато най-малко го очакваш. Досега ни духаше добър вятър, но не мисли, че Англия и Холандия ще ни оставят дълго така.

— Сигурно готвят решителни действия?

— Без съмнение. Впрочем нашият прахо е щастлив. Но не всички други минават така леко.

Наистина след няколко дни, спирайки в Момпрачем, за да оставим военната плячка, научихме, че един прахо бил потопен отвесно от английски кораб и че десетина Тигри били хванати в плен и вероятно по това време вече бяха обесени.

Известието накара Сандокан да кипне от гняв. Когато той загубваше някой Тигър, изпитваше истинска болка и увеличаваше омразата си към Англия и Холандия. И тогава даваше заповед да се засилят нападенията върху неприятелските кораби.

В този Случай гневът на Сандокан беше наистина страшен. Видях го в пещерата му: с настръхнали коси и и святкащи очи стискаше нервно сабята си и се разхождаше възбудено като лъв в клетка.

Спря се изведнъж, устремил очи към мен и Тремал Наик.

— Искам да си отмъстя някак за това поражение — каза Сандокан, треперейки от яд. — Какво ще кажеш ти за това?

— Има само едно средство — отговори верният другар на бившия владетел.

— Именно?

— При пръв случай да пленим множество англичани и холандци.

— За да ги избесим?

— Не, а да ги държим за постоянен залог. И ако обесят един тигър, ние ще направим същото с десет техни. Десет срещу един.

— Съгласен съм, защото тия кучета дълбоко ме нараниха — промърмори Сандокан.

После, след миг мълчание, добави:

— Не е по обичая ми да вилнея срещу враговете си. Досега се задоволявах да им отнемам метала, който ми трябваше. Но ако те искат Сандокан да стане истински Малайски тигър, той ще стане такъв.

След първия пристъп на гняв Сандокан винаги умееше да възвърне хладнокръвието си. Без това би му било невъзможно да подготви обширните си предприятия, които изискваха също и здрава мярка в управлението.

По едно време ме попита какво мисля за първите си пиратски приключения.

— Пиратството — отговорих — ми изглежда лесен и тих занаят.

— Наистина... казах ти го. Но не се мами. От сега нататък може би всичко ще се промени. От сведенията, които можах да събера, се вижда, че Англия е решила да свърши с мен, като ме хване жив или мъртъв.

— Това не ще стане никога! — извика Тремал Наик.

— Благодаря за усърдието ти, Тремал Наик. И аз се надявам, че няма да стане. Обаче ние не трябва да спим. Трябва да увеличим военната плячка, разширявайки зоната на действие — и като се обърна към мен каза усмихнат: — Очаквам от теб добри резултати. Зная, че ти също мразиш Англия.

— Да.

— И ти ли си жертва на някое насилие?

Не знаех какво да отговоря.

Стори ми се наивно да говоря на Малайския тигър за първата си любов и... за английската възпитателка.

— Мразя всички народи, които под предлог, че носят култура, извършват насилия срещу мирното население — отговорих аз с героичен тон.

Безполезно е да казвам, че моята неопитност по отношение на политиката бе много добре оценена от Сандокан.

На следния ден трябваше да предприема ново пътуване по индийски води заедно със смелия Тремал Наик. Веднага извършихме едно нападение, последиците от което имаха толкова голямо значение за моя живот.

ГЛАВА XII

ГОСПОЖИЦАТА С КАМШИКА

Нашият прахо бързо цепеше водите на Хавайско море и аз очаквах, че най-после някое събитие ще промени еднообразното пътуване.

Тремал Наик беше погълнат от мислите си. Той си спомняше може би младежките години, прекарани в тъмната джунгла, по която изпитваше от време на време силна тъга... Екипажът от Тигри пееше меланхолични и необикновени малайски песни, за да убие скуката, която полека-лека обземаше и тях. Пълното безделие отдавна правеше непоносими дните върху кораба. Но този ден спокойствието трябваше да се наруши.

Наблюдателят извика това, което винаги раздвижва моряците:

— Пред нас има кораб!

Скочихме на крака. Малайските песни спряха. Тремал Наик се раздели с тъжните си мисли.

Скоро-скоро на небосклона се показва тънък дим, който издаваше движещия се към нас параход.

— Холандско знаме! — извика Тремал Наик.

— Тъкмо това ни трябва!

Сандокановият приятел заповяда енергично:

— Всеки на бойното си място!

Тигрите наскачаха по местата си, готови да се хвърлят в нападението всички като един.

Обгорелите им лица потръпваха от силното им желание да нападнат. Те бяха обхванати от треска в очакване на близката плячка.

Мъст! Мъст! Десетте Тигъра, които Англия беше обесила, ги възбуждаха дотолкова, че искаха да нападнат веднага с необикновена жестокост.

Ако ви кажех, че въпреки желанието ми да премеря сили в опасността не бях се никак развълнувал и аз, бих ви излъгал като циганин. Но успях да се овладея. Тремал Наик, смятайки за

необходимо да обуздае бесния порив на своите хора, за да избегне изстреблението, каза:

— Момпрачемски тигри, не искам кръв!

— Трябва да отмъстим за десетте ни братя! — отвърна най-старият малаец, като измолваше с очи да се позволи Отмъщението.

— Ще си отмъстим — заяви Тремал Наик, — но не сега. Такава е заповедта на нашия вожд. Не убивайте!

Тигрите бяха навикнали да се подчиняват Те знаеха, че Тремал Наик не би им позволил да престъпят заповедта на Сандокан. Пороптаха, но въпреки това обещаха да се ограничат само с метала.

Вятърът беше с нас, така че скоро се приближихме до неприятелския кораб.

Тигрите бяха вече готови да спуснат лодките в морето. На разстояние един изстрел Тремал Наик даде знак за нападение. Тигрите се хвърлиха в лодките, които останалите на борда им спуснаха. Нашата маневра озадачи малко неприятелския кораб, който издигна сигнално знаме, за да ни пита кои сме, къде отиваме и какво мислим да правим.

Естествено, не отговорихме на тези питання. Отговорът беше в лодките, натъпкани с Тигри, които приближаваха кораба под силните удари на гребците. Аз наблюдавах действията от нашия прахо, докато останалите на борда Тигри се приготвяха около мене за втора нападателна вълна.

Както се случваше обикновено, и този път нямаше нужда от насилие. Екипажът на холандския параход беше разбрал, че трябва да се примири, ако иска да избегне боя с Тигрите. Едва те, пъргави като маймуни, се бяха покатерили по страните на парахода и капитанът излезе напред, убеден в безизходността на положението.

И само формално попита:

— Какво значи всичко това?

Но той знаеше чудесно за какво става дума.

Тремал Наик отговори с насмешлива вежливост:

— Капитане, имам честта да ви известя посещението на заместника на Сандокан — това съм аз, и да ви обясня целта на посещението си. А дотогава обявявам кораба ви за наша военна плячка.

Веднага забелязах, че целият екипаж и всички пътници бяха обхванати от неописуем страх. Тигрите, подчинявайки се на заповедта

да обуздаят желанието си за кръв, отмъщаваха на неприятелите си със страшни погледи и заплашително размахване на ножовете. Между пътниците имаше и много жени, една от които припадна от тази гледка.

Капитанът се изстъпи напред, но не беше много уверен. И той беше обзет от ужаса на легендата за Момпрачемските тигри, която се носеше по всички морета.

После узнах, че капитанът попитал:

— Какво искате от нас?

Тремал Наик му отговори сурово:

— Да се считате мои пленници — вие и вашите пътници.

Капитанът побледня.

— За няколко часа само — добави Тремал Наик, — докато свърша докрай мъчителната работа да облекча кораба ви от металите, които носи. След тази операция корабът ще ви се върне... Дълга обаче да ви предупредя: при най-малкия признак на възбунтуване от ваша страна Момпрачемските тигри ще се хвърлят върху вас... Разбрахте ли?

Капитанът млъкна. Точно в този миг една млада пътница се беше настанила до него.

Тя погледна Тремал Наик с очи, пълни с презрение. Надменна усмивка потрепваше на устните ѝ. Тремал Наик, както после ми обясни, остана за миг смаян от вида на хубавата пътничка. Не можа да се освободи от възхищението си от тази девойка, която за разлика от всички останали от нападнатия кораб показваше чудна дързост и безгрижие.

Беше чудесен образец на англосаксонско момиче: висока като тръстика, с бяла, нежна кожа. Русите ѝ коси наподобяваха златно поточе. Дълбоко изразителните ѝ очи искряха изпод веждите ѝ.

Тремал Наик разбра, че в тоя миг рискуваше да загуби целия си престиж, ако покаже смайването си. С отчаяно усилие събра сили и заповяда на хората си да започнат прибирането на всичкият метал.

— При най-малкия признак на бунтуване — прибави той — никаква милост няма да намерите у нас!

После отново отправи поглед към англичанката.

Тя го попита изведнъж:

— Защо се качихте на този кораб?

— За да приберем метала, мис — отвърна индиецът.

— Да приберете метала? — момичето злобно се изсмя. — Искате да кажете да задигнете метала, нали? Но няма смисъл да се говори с този, който напада мирните кораби...

— Това е неприятелски кораб. Той е моя законна военна плячка!

Момичето се засмя силно:

— Охо-о! Вие смятате наистина, че бандитът, на когото служите, може да се нарече държавен глава?

— Мис, той управляваше народ, който се чувствуваше щастлив да му служи и да му се покорява — възрази с презрение Тремал Наик.

— Народ?!... Искате да кажете диви главатари?

— Които вие, англичаните, поискахте да унищожите, за да обсебите техните земи!

Очите на госпожицата изпуснаха яростен пламък. Тя затрепера от презрителен гняв. Не можейки повече да се владее, вдигна камшика, който държеше в десницата си, и вместо отговор удари индиеца по лицето.

Аз видях от кораба това безумно движение и изтръпнах за миг. Тремал Наик не беше от тия, които понасяха подобни обиди.

Обаче нищо повече не стана.

Тремал Наик прекара ръка по удареното си лице и избухна в смях.

— Мис... в джунглата срещам тигри, по-малко сръчни и пъргави от вас... във всеки случай поздравявам ви. Вие пътувате за удоволствие, нали?

Момичето малко объркано отвърна:

— Отивам при моя чичо в Борнео. Но какво ви интересува това?

— Бих искал, мис, да ви помоля да приемете място в нашия прахо... Няма да ви навреди, ако малко закъснеете за Борнео. Искам да ви дам възможност да опознаете по-отблизо нашите главатари. Искам да ви оставя да съдите сама за войната срещу нашите притеснители... Вие, англичанко, ще се върнете сред вашите с много по-други чувства към...

Госпожицата го прекъсна възбудена:

— А ако откажа?

Тремал Наик поклати глава и не отговори, но мълчанието му красноречиво говореше на девойката, която извика, удряйки крак по

пода:

— Най-после какво ми струва? Нали пътувам, за да се поуча! Ще има какво да разказвам на чичо си...

Така заедно с металния товар Тигрите донесоха на борда на нашия прахо една великолепна плячка — мис Ева Стивънсън.

ГЛАВА XIII

ЕВА!

През целия ден гордата девойка остана затворена в кабината, която ѝ бе определена. За обяд ѝ съобщиха, че е свободна да дойде на нашата маса. Отговори на вестителя, че никак не била гладна и предпочитала по-късно да се качи на моста, за да изпуши една цигара.

— Горда е, но е величествена — каза Тремал Наик и забивайки поглед в мене, прибави с лека насмешка: — Трябва да се запознаете с нея. Идете по-късно на моста.

— Защо?

Индиецът вдигна рамене и като че ли потъна в размишления. После тихо промърмори:

— Колкото повече жените се показват упорити и горди, толкова укротяването им става по-забавно. Вие сте млад, приятелю. Защо да не опитате? Това ще бъде също победа над Англия... Забавна победа... Опитайте, после ще ми кажете...

Отначало протестирах, като казвах, че англичанката ми е напълно безразлична и сантименталните игри не са по вкуса ми. Но после, когато се нахраних, станах от масата и тихо-тихо се отправих към моста. Защо? Какво ме караше натам? Знам ли?

Нощта беше прелестна и звездите блестяха по синьото небе. В тази мека светлина фигурата на хубавата англичанка беше като приказно видение.

— Вие ли сте капитанът на този кораб? — попита внезапно момичето, като приближи до мен и ми подаде ръка.

— Да, мис... — стиснах малката ѝ длан с боязливо внимание, на което никога не подозирах, че съм способен.

— Но вие не сте от тези места — прибави тя, след като запали цигара и вдъхна дълбоко ароматния дим.

— Не, мис. Италианец съм!

— Италианец? — Ненадейно тя промени тона си и заговори на моя език, просто и мило. — Аз познавам Италия. Като дете още бях

пет години във Фиезоле... А вие сте от Флоренция?

— Не, от Верона.

— Не познавам Верона. Като Флоренция ли е хубава?

— Не зная. За нас, италианците, всичките ни градове са хубави, но всеки си има по нещо особено, характерно...

Последва кратко мълчание.

— А защо сега сте тук... сред малайските пирати?

— Необикновена е историята ми... но няма смисъл да ви я разказвам. Намирам се тук, защото съм болен от страшна треска...

— О! Ще оздравеете!

— Треската към приключения...

— Да! И аз обичам приключенията. Jes. Още като дете четох Купър, после Майн Рид... Вижте какво, господине, вие ще трябва да ме извините пред оня индиец, когото ударих с камшика. Наистина зле постъпих. Това беше глупост. Пък и кой знае! Може би каузата на тия хора да е справедлива. Аз съм буйно, нетърпеливо момиче, но не съм лоша.

— Сигурен съм, че заместникът на раджата ще приеме извиненията ви.

Продължихме разговора в онова спокойствие, в оная тишина, когато водата и небето пишат любовната си поема.

Тя ме помоли и аз разказах цялата си история. Стори ми се, че думите ми развлякоха и трогнаха хубавата слушателка. Най-после, когато престанах да говоря, допря лицето си до моето и с нежен глас, който не ще забравя никога, дори и след хиляди години, ми каза:

— Колко бих се радвала да прекарам малко с вас... да споделя с вас приключенията и опасностите!

— Мис... а чичо ви?

— Чичо ми ще почака! — и момичето се засмя звънливо в благоуханното утринно спокойствие.

Зората ни намери на моста, бледи и развълнувани, но с внезапна радост в душата. Слънцето изгряваше и в нас.

ГЛАВА XIV

ГОРАТА НА ЗАСАДИТЕ

Англия и Холандия бяха ожесточили борбата да победят неуморимия Малайски тигър. След периода на усилено преследване на техните кораби, за да се набави необходимият метал, стана нужно да намалим нападенията.

Много прахо бяха изпратени на морското дъно, засегнати от неприятелските канонади. Много тигри бяха пленени и избесени. Голяма част от Момпрачемския бряг се наблюдаваше от английски и холандски войски, които правеха невъзможен достъп до него.

Нашите кораби бяха принудени да се държат в открито море. Често липсваха храни и екипажите живееха оскъдно.

Сандокан трябваше да се оттегли още по-нагоре в планината, в една лабиринтна пещера, където планираше с държавния си съвет партизанската война. Множество капитани бяха вече получили заповед да оставят корабите в сигурните и защитени заливи и да се оттеглят от планините, където да изморят противника с продължителна партизанска война.

Между тях бях и аз, а с мене и мис Ева, милата ми другарка.

* * *

Мис Ева... Чудно и благородно създание! Способна на най-голям героизъм, участница в най-опасните приключения, мъжки дух в тяло на момиче... Готова за отмъщение и за благородна разплата.

Естествено, Сандокан беше чул да говорят за нея и веднъж пожела да я види. От друга страна, и тя силно желаше да види Малайския тигър, тоя легендарен човек, за когото се говореше с трепет по цяла английска Индия.

Аз я въведох в пещерата му.

За Момпрачемските тигри беше останал паметен оня ден, когато отблъснаха едно неприятелско нападение и когато мис Ева, вземайки участие в боя рамо до рамо с мене, беше учудила всички със своето усърдие. Облечена в мъжки дрехи, наподобяваше чудно хубав Тигър. Великолепната ѝ коса бе стегната и притисната под една съдрана барета. На кръста ѝ висеше пистолет. В пламтящите ѝ очи блестеше възторг от борбата и опасността.

В присъствието на страхотния. Малайски тигър мис Ева не загуби хладнокръвието си. Тя потвърди с необикновена простота случката с кораба, който бяхме нападнали, и с камшичния удар, който нанесе по лицето на Тремал Наик.

— Аз ви мразех, господине — каза тя. — Докато пътувах, някои говореха за вас като за кръвожаден звяр. Казваха, че не сте искали по никакъв начин да признаете превъзходствата на английската култура и че трябва да ви подчиним на всяка цена. Бях пропита от омразата, която всички изпитват към вас. Когато поручик Тремал Наик заповяда да нападнат нашия кораб, който ме отнасяше при чичо ми, почувствувах нужда да се възпротивя. Целият екипаж подло се беше покорил. Капитанът трепереше. Пътниците се готвеха вече да оставят в ръцете на Тигрите всичките си имуществва. Само аз се осмелих да дигна глава срещу грабителите...

Мис Ева се усмихна красноречиво.

— Но и аз станах военна плячка!

— Обаче доброволна — прибавих аз.

— Разбрах — каза Сандокан лукаво, — приели сте промяната... от която се ползувам аз — прибави с кавалерски поклон, — защото спечелих за моята кауза най-благородния Тигър...

Сандокан подари на мис Ева скъпа огърлица и фино украсена карабина и добави:

— Настанаха лоши времена за мене. Две нации, една от които е твърде могъща, са решили моя край. Но аз се наричам Сандокан и моите Тигри ще ме защитават срещу целия свят... Настава решителният миг: трябва да се оттеглим по върховете на планините и да привлечем врага към безкрайните гори. Трябва да му приготвим величествена засада — да го привлечем в областта на епидемиите и на треските... Ако победа, бъдещето ни е осигурено. — С тези думи Сандокан ни освободи.

* * *

На следния ден потеглихме с Тремал Наик, който имаше триста Тигри, малко муниции и малко храна и лекарства. Повлякохме се както можехме към планините, обезпокоявани непрестанно от английските и холандските колониални войски. Понякога наистина се питах защо се намирам сред тия опасности и защо не потърся по-удобно място за утоляване на авантюристичните ми стремежи.

Най-после постигнахме това, което си бяхме поставили за цел и което беше планът на Сандокан — да въвлече врага оттатък склона на планината, където започваха смъртоносните гори. Но бяхме останали малцина — най-много стотина, и всички уморени, слаби и гладни... Все пак никой не се оплакваше. Тигрите са радваха, че страдат за своя вожд.

* * *

Бяхме успели да увлечем неприятеля според нашите намерения. Но докато най-голямата част от следовниците на Сандокан начело с Тремал Наик нападаше в гръб англо-холандците, една малка група бунтовници, между които бяхме ние, преследвана от неприятелски отряд, трябваше да се оттегли в края на една гора.

Бедната мис Ева! Тя направи свръхчовешки усилия, показвайки необикновена сила, но когато стигнахме в гората, беше съвсем смазана.

Запасите ни се изчерпиха. Нямахме вече храна. Оцелелите Тигри трябваше да пазят последните си муниции за лов на дивеч.

Неприятелят вече не ни преследваше, но единственият възможен път за нас беше гората, отвъд която бихме стигнали морския бряг. Там според уговореното по-рано трябваше да ни чака един прахо.

Но да се премине гората, съвсем не беше лека работа. Тигрите, които ни водеха и бяха я преминавали толкова пъти, твърдяха, че тази част е много опасна поради отровните изпарения и зверовете, които я обитават. Но нямаше друг път. Връщането по склона нагоре беше

невъзможно. Освен това трябваше на всяка цена да стигнем до кораба, който ни чакаше.

Преброихме се. Бяхме още по-малко — около петнадесет души, не повече. Между тях бяха и португалецът Кампоамор, който не се отделяше от нае, и индиецът Мутри, пъргав и здрав Тигър, който познаваше гората и ни беше много предан.

Продължихме напред, готови да посрещнем всяка опасност.

Мутри вървеше отпред, после аз и мис Ева, а останалите ни следваха.

* * *

Така пътувахме няколко дни. Изведнъж ме обзе някакво безпокойство. Ева бе станала страшно бледа.

— Какво ти е, Ева? Зле ли си?

Мис Ева поклати отрицателно глава.

— Ти криеш истината, Ева. Заболяла си...

Тя поиска да отдалечи от мен всяко съмнение.

— Да продължим пътя — каза решително. — Нищо ми няма. Още съм силна... скоро ще стигнем морето Сандокан се е погрижил за кораб.

Поехме отново пътя.

Морето бе далече. Бях обхванат от лошо предчувствие: не бих могъл да кажа точно какво, но изпитах страх, какъвто никога преди това не бях имал.

ГЛАВА XV

ГРОБНИЦАТА В ГОРАТА

— Ева, зле ли ти е? — попитах отново, хващайки ръката ѝ.

Тя се усмихна стоически и пак поклати глава.

— Ти криеш от мене страданията, които те измъчват — добавих.

— Сърцето ти бие силно... Може би имаш треска.

— Не, Емилио, малко съм неразположена и това е всичко. Да стигнем кораба.

— Имаш ли още сили да вървиш?

— Да... да...

Но силите ѝ отпадаха. Тя се олюляваше, бледа и изтощена.

Тогава Мутри предложи да я носи на гръб.

Тя прие.

Пътят беше уморителен въпреки усърдието на Тигрите, които искаха на всяка цена да изнесат мис Ева извън Гората на засадите.

Слънцето беше залязло.

Спряхме на една полянка с намерението да прекараме там нощта. Взехме всички предпазни мерки, за да отстраним опасността от нападения на дивите зверове. Тигрите се разположиха по полянката в кръг — при най-малък признак за опасност те щяха да бият тревога.

Страшният хор на гората се засили, зверовете започваха нощния си лов. Воят ме безпокоеше все повече и повече.

Мис Ева бе легнала близо до мен, притискаше ме с ръце, сякаш да разпръсне безпокойството ми. Тя гореше в огън и дишането ѝ бе станало тежко и хрипливо. Какво отчаяние!

... Вече не чувах нищо. Бе спрял за мене хубавият хор на гората. Не чувах нищо друго освен безпокойното хриптене на героичното момиче. Като че това хриптене изпълваше с ритъма си цялата гора.

— Не умирай... не умирай, мила Ева! — виках аз, коленичил до нея.

— Не, няма да умра... — промълвяше тя. — Не мога да умра, искам пак да видя хората от нашия прах... както онзи път...

И без лекарства, без нищо.

Бях осъден да гледам безпомощен тази страшна агония. Треската се увеличаваше... сякаш бързо разкъсваше хубавото създание, което се жертвува за мен!

— Не умирай! — виках. — Не умирай!

До мене някой въздъхна. Беше Кампоамор.

Девојката започна да бълнува. От устата ѝ изскачаха несвързани думи, непознати за мен имена, близки и далечни събития и един израз, който се повтаряше често: „Любовта винаги... и после сладката смърт!“

В бълнуването, изпаднала в безсъзнание, тя виждаше битки и нападения. А в това време аз я покривах с целувки. Бих искал да ѝ вдъхна моя живот, да ѝ дам цялата си младост, за да я спася! О! Защо не умрях аз в негостоприемната гора, а доброто и благородно създание да се върне при своите, които го чакаха!

Времето минаваше мъчително. Сипна се зората. Това беше най-нещастната зора през моя живот.

* * *

Тигрите бяха изоставили наблюдателните си постове и се бяха натрупали около умиращата.

Веселият птичи хор се беше заменил с рева на зверовете. Аз гледах мило лицето ѝ, което побеляваше все повече и повече, и ми се струваше, че някаква желязна ръка притиска сърцето ми...

Изведнъж девојката потръпна. Изблеци очи, после устата ѝ бавно се вкочани. Паднах до нея като мъртъв, без стон. Стори ми се, че и птичките млъкнаха. Като че по цялата гора мина тревожна вълна.

* * *

Тигрите бяха изкопали дълбока дупка. Мис Ева бе спусната в нея, завита в покривките, които имахме. Тъмният клонест свод придаваше тържественост на този гроб.

Полека-лека мисълта ми се проясняваше. Мислех, че великата душа на моята любима бе отлетяла към по-хубаво и по-светло съществуване. Струваше ми се, че чувам далечни псалми.

— Скоро ще те стигна! — промърморих.

Запълнихме дупката. Покрихме я с горски цветя. Сред ненаситната гора сега има гроб, над който усърдният изследовател ще може да прочете, издълбан в кората на едно дърво, тоя скромнен надпис: „Ева Стивънсън — моли се за нас.“

Гората поиска хубавото тяло на жената, но не и душата ѝ.

Душата на мис Ева не е погребана в гората. Сега тя лети из сферите на вечната доброта...

Продължихме пътя мълчаливо. Никой не се осмеляваше да заговори. Никой вече не се боеше от засадите в гората. Вървахме като сомнамбули... След тридневен пътване един шум ни извади от летаргията. Беше гласът на топовете. Какво бе станало? Не бяха ли ни заобиколили? Топовните гърмежи идваха откъм брега, където трябваше да ни чака корабът.

Мутри се вслуша.

— Сахиб... някой се приближава в гората — каза.

Вслушахме се всички.

— Да, някой си пробива път през гората — повтори той.

— Не са ли враговете ни? — попитах аз.

— Мисля, че не. Във всеки случай скъпо ще продадем кожата си. Шумът се приближаваше.

ГЛАВА VI

ТАЙНАТА НА КАМПОАМОР

Затаихме дъх и заслушахме внимателно. Бравените удари се повтаряха и показваха, че не бяхме се излъгали. Множество хора напредваха встрани от нашата посока.

Изведнъж шумът спря. Какво ставаше?

— Те са открили присъствието ни — каза Мутри — и чакат.

Той дигна бравата и удари три пъти по едно дърво. Спря за миг. После повтори по същия начин. Друга пауза и накрая пет последователни удара.

След малко отговориха пак толкова удара.

— Наши са! — извика Мутри.

— Как познаваш? — попитах.

— Никак не познавам — отговори той. — Това са знаците, които бяхме уговорили помежду си, в случай че се търсим из гората.

— А, да! Бях забравил.

Мутри започна да вика на малайски с всичка сила и ония му отговориха.

Лицето на Мутри се заоблачи.

— Не изпращат добри новини, коменданте. Сандокан и ние сме обградени.

След малко десет Тигри изскочиха от гъстата преплетена гора, изранени и опръскани с кръв.

Те скитали из гората от два дена, търсейки нашите следи. Сандокан ги бе изпратил със съобщение за мене.

Прочетох го:

„Врагът ви е обградил, но откъм острова, към който напредвате, неговата линия е много отслабена. Тремал Наик я проби и стигна в открито море с един прахо, където ви очаква според заповедта ми в безопасната област на... (следваха градусите на широчина и дължина). Вярвам, че и вие можете да достигнете по някакъв начин брега, където чака вашият прахо. Тремал Наик е натоварен с доставката на храни за

моята войска. Предупреждавам ви, че съединените холандски и английски флоти блокират всеки изход към открито море. Смелост и щастие! Сандокан“

— Смелост и щастие! — извиках. — Смелостта ще я имам, но щастие за мене би било да отида при Ева.

* * *

Продължихме пътя заедно с изпратените ми десет Тигри и към обяд излязохме от гората.

Изпратих десет души за авангард. Изстрелите на огнестрелните оръжия, които внезапно долетяха до нас, ни уведомиха, че нашите вече бяха в допир с неприятелите и навярно се бяха разпрострели от края на гората чак до морето.

— Напред! — извиках аз. — Напред! Да пресечем английските редове!

Тигрите не се нуждаеха от насърчение. Те бяха разярени като лъвовете и подушваха, че ще могат да отрежат някоя вражеска глава. Аз, Мутри и Кампоамор застанахме начело, следвани от Тигрите, които издаваха диви викове, усилващи тяхната ярост и плашещи още повече врага. Ние се хвърлихме в луд бяг сред неприятелските редове. Това смело нападение ги раздвижи. В същото време полетяха и ударите на Тремал Наик.

Колкото и да се мъча сега да възстановя целостта на това невероятно приключение, успявам само да възвърна една неразбираема смесица от ужас и вой... Виждам страшни ръкопашни боеве, моите Тигри, размахали малайските си крисове — страшни оръжия с острие във вид на пламък. Глави на колониални войници падат в праха, пляскайки глухо, земя, обляна с потоци кръв...

Отначало враговете бяха нападнали смело. Броят ни беше незначителен и те се надяваха скоро да свършат с нас. Но щом като видяха да се търкалят в праха главите на някои от водачите им, всички обезумяха от ужас. В техните очи Тигрите сигурно порастаха като черни дяволи... Врагът се разбяга, оставяйки ни свободни чак до морето...

— Победа! — извика Мутри.

— Кучета! — изрева Кампоамор, облягайки се на ръката на Мутри. Един куршум го беше ударил. Не можеше повече да стои на крака. Мутри, който беше силен като бик, го качи на гърба си.

Изтичахме към залива, където беше закотвен корабът. И докато приближавахме, забелязахме някои войници да бягат от него. При вида на поражението на приятелите им, те бяха подгонени от страха...

Изкачихме се на кораба. Докато Мутри отнасяше Кампоамор в кабината, аз прегледах кораба, за да се уверя, че не са ни приготвили изненада или някой взрив.

— На открито! На открито! — викаха Тигрите, опиянени от близката победа, като нападаха храните, които неприятелят бе изоставил на кораба.

Вдигнахме котва.

В далечината се открояваха английските и холандските военни кораби, които ни очакваха, за да ни накарат скъпо да платим победата си на сушата.

Откъм югоизток духаше силен вятър и корабът полетя като лястовица право към опасността. Трябва да сме били наистина обезумели, за да се хвърлим така сред две неприятелски флоти.

„Скоро ще ни потопят — мислех си аз. — Така ще отида при тази, която ме чака... Съдбата поиска да умра в морето. Да бъде нейната воля!“

Нощта падаше изведнъж, защото бяхме близо до оная тропическа зона, където денят и нощта се редуват без зора и полумрак. Но двете флоти веднага поставиха в действие своите прожектори, търсейки в тъмнината мизерната черупка, на която се намирахме.

Чу се гърмеж.

Това беше сигнал за бясна бомбардировка. Гранатите се сипеха като дъжд около кораба.

Невъзможното ставаше възможно. Прахото бързо проряза двата неприятелски огъня. Аз бях изумен. Безсмисленият опит успяваше сред новите победни викове на Тигрите.

Бяхме в открито море!

* * *

Някой ме хвана за рамото. Беше Мутри.

— Кампоамор умира — каза той. — Да идем да склопим очите му.

Слязохме в кабината. Португалецът ме погледна с неизразима тъга. Улови едната ми ръка... Няколко думи, леки като шепот, се отрониха от устните му.

— Ще стигна пръв при мис Ева.

Млъкна.

Отидохме на моста.

— Бедният Кампоамор! — промърмори Мутри. — Искаше да ти открие тайна, но ти не я разбра.

— Тайна?

— Да, сега ще можеш да я узнаеш.

Внезапно истината осени мисълта ми.

— Бе влюбен в мис Ева? — попитах аз.

Мутри кимна утвърдително.

— Той ли ти каза това?

— Да. Беше отчаян, обезумял и искаше да ти повери всичко, за да го накажеш.

— Да го накажа?

— Бедното момче! Смяташе се за виновен, макар че не бе открил тайната си и пред мис Ева.

— Бедният Кампоамор.

Спуснахме го в морето. Когато изчезна в бездните на океана, една въздишка стегна гърлото ми. Стори ми се, че заедно с него изчезна нещо от спомена за Ева.

* * *

Корабът напредваше, носен от попътния вятър. Приблжихме се до мястото, посочено в съобщението на Сандокан. В тази част на морето трябваше да се намира прахото на Тремал Наик, славния лейтенант, с когото войната ни раздели.

Зазоряваше се. Аз и Мутри бяхме задрямали на моста. Стражата ни събуди:

— Пред нас има кораб.

Скочихме на крака и нагласихме бинокъла.

— Прахото на Тремал Наик! — извика Мутри.

Дигнахме сигналното знаме.

След малко Тремал Наик се качваше на нашия прахо. Отдавна не бяхме се виждали. Прегърнах го. Разказахме си накратко какво ни се беше случило. Когато му заговорих за мис Ева, индиецът потъна в дълбоко мълчание. После каза:

— Смъртта на това мило момиче е лоша прокоба за нас! Нека почива във вечен мир! — И добави: — Положението на Сандокан е много тежко... Гонят го от всички посоки, все по-нагоре и по-нагоре в планината... Войските му се лишават от храна и муниции. Ако не му помогнем, загубен е. Кръгът около него все повече и повече се стеснява. Англичаните и холандците скоро ще свършат с него... Какво да направим?

— Да му доставим храни — отговори Мутри.

— Но как да му ги занесем? — попита Тремал Наик.

— Да пробием още веднъж морската стража, да слезем на суша и да навлезем към планината, завързвайки ново сражение — предложих аз.

Тремал Наик одобри. Щяхме да действваме заедно, в случай че бъде забелязан неприятелски кораб.

Той се върна на своя прахо.

Прекарахме няколко дни на борда. Двата прахо не се изпускаха от поглед. Най-после стражата извести за кораб. Беше английски. Влязох във връзка с Тремал Наик и се приготвихме за нападение.

Този път той заповяда да се прибират не само металите, но и храните. Разбира се, трябваше да победя напълно. Враговете търсеха хиляди начина да ни уморят от глад. Не беше ли справедливо да си доставяме храна за тяхна сметка?

Нападението на английския кораб успя лесно, както винаги. Не срещнахме никаква съпротива. Взехме металите и храните, но не оставихме екипажа и пътниците да гладуват, запазвайки им необходимото количество, докато стигнат най-близкото пристанище.

Натоварихме плячката на двата прахо и потеглихме към остров Момпрачем. Слязохме много предпазливо на мястото, което и Сандокан беше определил за среща, в случай че успее да слезе от

планината и от там да навлезе в гората. Но как можехме да узнаем дали планът му е успял?

Попитах Тремал Наик:

— Сандокан — отговори той, — ако успее да проникне в гората, ще намери начин да ни съобщи за това. Ние трябва да чакаме тука, докато не дойде известие от него.

— И ако не дойде?

— Ако не дойде, това значи, че не е успял в намерението си и още е ограден в планината. В такъв случай остава да опитаме нещо трудно, дори отчаяно: да отидем с корабите на юг, да се помъчим да слезем, да пробием отново неприятелската линия и да изкачим планината.

За щастие не стана нужда да прибегнем до това решение, почти невъзможно да се изпълни. На следния ден стотина Тигри се появиха при залива, донасяйки вестта, че Сандокан беше проникнал в гората.

Водачът на стоте носеше също едно съобщение за Тремал Наик и мен, с което заповядваше да предадем храните на Тигрите, да оставим единия от корабите за някой си новоназначен капитан, а аз и Тремал Наик да тръгнем с другия, за да потърсим отново храна.

Изпълнихме заповедите на Сандокан. Дочакахме новия капитан, комуто поверихме един от корабите, давайки му за заместник храбрия Мутри.

Аз и Тремал Наик потеглихме с другия кораб към нови приключения.

За мене тръгването не беше никак весело. Споменът за Ева беше още пресен. И може би бях уморен от този скиталчески и опасен живот. Желанието ми да видя отново Италия и домашните се засилваше все повече и повече...

ГЛАВА XVII

КОРАБОКРУШЕНИЕТО

През моряшкия ми живот множество бури подложиха на опасност корабите, които управлявах, както и моето съществуване. Но искам да си припомня само една, защото от нея зависеше по-нататъшната ми съдба и защото бе извънредно страшна.

* * *

Прекосявах Малайския архипелаг с верния и смел Тремал Наик. Продължавахме мъчителния лов на храни за Сандокановите войски, които неприятелят чрез обсада целеше да измори от глад.

Оня ден морето беше развълнувано, а небето не предвещаваше нищо добро за нашето пътуване.

Чувствах се неразположен. Но не физически, макар че зародишът на треската тлееше в мене. По-скоро беше душевно неразположение, чиято причина не разбирах добре. Бях верен защитник на кауза, която смятах и още смятам справедлива и свещена: това, което правех, не беше пиратство, а просто война с врага... И все пак бих предпочел да отдам силата, дейността и смелостта си на по-други предприятия. Освен това, както писах вече, тъгата по родината ме беше обзела... Бях доверил на Тремал Наик моите съмнения.

Индиецът не ме разбра.

— Не съм уморен, но ми се струва, че това постоянно ограбване на корабите...

— Ограбване? Но ако искаме да ядем, а неприятелите ни обсаждат, не е ли справедливо да взимаме тяхната храна, за да не умрем?

— Съвсем справедливо. Но... най-последно...

— Какво? Ако англо-холандците ни хванат, няма ли да ни обесят?...

— Да, за съжаление!

— А това вече значи, че ние сме много великодушни към тях, защото ние никога не ги бесим — отговори Тремал Наик.

Разговорът ни беше прекъснат. Нещо страшно ставаше над главите ни. Гигантски облаци покриваха почти целия небесен свод, докато бързо падаше нощта. От едно загадъчно спокойствие вятърът избухна изведнъж и доби извънредна сила, разтърсвайки морето до края на небосклона. Оглушителни гръмотевици се носеха по тъмното небе. Светкавиците осветяваха бледо вълните, които сякаш се сблъскваха в бясно сражение.

Тремал Наик напомняше много пъти на Тигрите да не се показват малодушни, но самият той бе загубил хладнокръвието си.

— Корабът се разбива — викаше той.

— Още не! — отговорих. — Във всеки случай ще се борим!

Изправен пред тази страшна буря, аз се чувствавах сравнително спокоен.

Бях се хвърлил решително към кормилото, за да извърша чудо: да държа в равновесие мизерното корито и да разсека с носа подивялото море. Но предприятието беше безумие.

Безполезна бе всяка борба. Трябваше да се оставим на съдбата. Брегът не беше далече, но бе невъзможно да го достигнем. От едната страна се беше отворила пукнатина и със страшно бучене пропускаше навътре в хамбара потоци вода.

— Тремал Наик — извиках, — заповядай да запушат пукнатината!

Но всяко усилие бе напразно. Тогава ме обхвана непреодолима нужда да плача. Беше плачът на отчаянието. Всичко бе загубено. След миг щяхме да изчезнем в океанските бездни.

Тремал Наик скочи към мене.

— Капитане, дупката не може да се запуши. Брегът е близо. Но дали ще можем да го стигнем с всички Тигри?

— И аз се боя за това, Тремал Наик — отговорих със сълзи на очи.

— Какво да направим?

— Да спуснем лодката!

— Но капитане — добави той, — моряците ще се издавят на борда!...

Наистина Тигрите бяха напуснали дъното на кораба и се хвърляха диво на кувертата. Всичките им първобитни инстинкти се възбуждаха под ужаса на тая адска буря; помежду им започна бесен бой за завладяване на лодката.

Тремал Наик опита с най-верните си да спре тая жестока борба. Размаха своя крис, но напразно. Тогава извиках:

— Който може, да се спасява!

Аз и Тремал Наик се хвърлихме отчаяно във водата, докато борбата около лодката ставаше още по-жестока. Корабът се наклони до три четвърти и вълните го удряха още по-силно.

Гледката беше наистина трагична и ужасът от нея се запечата в мен завинаги.

* * *

В това време прахото беше започнал да агонизира. В няколко мига вълните бяха залели външния ръб на моста. Полека-лека той потъна, увличайки след себе си шестдесетина човека...

Какво ни оставаше да правим? Да се спасим по-скоро, защото неизбежното беше пред нас. С тъжни мисли за жертвите, които океанът бе погълнал, се качихме в лодката, която се люлееше над вълните заедно с няколко Тигри, които по някакъв загадъчен подбор на съдбата бяха най-смелите и най-верните... Те започнаха да гребат с всички сили и след една безконечна нощ стигнахме брега.

Бяхме живи и здрави, но на каква цена... Почти целият екипаж бе загубен. Нашето предприятие бе напълно пропаднало.

— Съдбата е пожелала да останем живи — каза по едно време Тремал Наик. — А това е признак, че тя чака още нещо от нас!

Тази вяра обаче не успя да ме ободри. Аз чувствавах, че приближаваше краят на този ми необикновен грабителски живот.

Небето се беше прояснило, океанът бе станал отново спокоен. Но една голяма буря още бушуваше в мене. И изведнъж, колко естествено, обърнах поглед към родината, към семейството и особено към майка

ми. Стори ми се, че една ръка се полагаше нежно на челото ми и сладък глас ми казва:

— Емилио... защо ме остави?

Тази ръка леко ме подканяше да коленича. Коленичих, превил глава, и се замолих. Не зная колко е траяла молитвата ми... Когато се вдигнах, срещнах суровия поглед на Тремал Наик.

— Ще се върнем в гората — каза той мрачно. — Трябва да се подкрепим с нещо.

Отправихме се към гъстата гора. Едва тогава разбрах, че Тигрите бяха успели да вземат на лодката оръжията си.

* * *

Беше паднала нощта.

Разположихме се на стан. Имах истинска нужда от почивка. Чувствах се омаломощен и всяко мое смело предложение да достигнем Сандокановия стан би било напразно, ако не възстановях загубените сили.

Заспаха веднага. Но писано било да не мога да почина. Едно страшно, непредвидено събитие изникна посред нощ.

ГЛАВА XVIII

В ОГНЕНИЯ КРЪГ

На стража беше Кети. Малаецът се спусна към нас, викайки:

— Огън!

Бяхме се вече събудили от един пушечен изстрел.

— Огън? — повторих машинално — Не беше ли запален от нас, за да отдалечим зверовете?

— Не! Искам да кажа, че на много левги от тука гората гори!

Червена светлина обгръщаше небето като лек кървав облак.

С пъргавината на ягуар Тремал Наик се покатери на едно дърво.

След четвърт час чухме гласа му отгоре:

— Гората се е запалила в кръг.

— А Сандокановият стан? — попитах безпокойно.

— И той е вътре, както сме ние.

В няколко мига Тремал Наик слезе от наблюдателницата си и каза:

— Капитане, този пожар без съмнение е дело на неприятели. Сигурен съм в това. Огън в кръг на такова голямо разстояние не може да се обясни другояче.

— Искат да ни опекаат, както ние печем птиците — казах, — но се надявам, че Сандокан не ще бъде съгласен.

— Сандокан ще се опита да се да си пробие път през огъня.

— Точно това трябва да направим и ние.

— И колкото по-скоро, толкова по-добре — извика Кети. — Ако ли не, преди да бъдем изпечени, ще бъдем стъпкани живи от зверовете!

Тремал Наик заповяда да тръгнем Но не тръгване, а бягство беше това. С чудовищни скокове Тигрите прехвърляха гъсти храсталаци, прескачаха пречки.

Аз и Тремал Наик напредвахме по-спокойно в нощта, която ставаше все по-светла и по-трагична. Предвижданията на малаеца не закъснях да се потвърдят: далечен и още неясен вой на животни достигна до нас, сякаш беше някой приказен концерт.

Във въображението си виждах откъм нажежените краища на гората да бягат лудо към мене дивите зверове. Адското надпрепускане щеше да трае няколко часа, а какво идваше после! Всички горски зверове, маймуни, бикове... щяха да се намерят в едно фантастично сборище на ужаса и този ужас без съмнение щеше да ги направи по-свирепи. Те щяха да се хвърлят един срещу друг в бясна борба с лапи и копита, докато пламтящият небесен свод покрие техните диви резове.

Страшното изстребление щеше да продължава така цели часове, докато пламъците, обгръщайки все по-безмилостно смолистите горски дървета, не биха обърнали боя в една пещ от отвратително миришещи мяса посред тежките стенания на агонизиращите животни.

А ние? Какво ще стане с нас?... Разкъсани от зверовете или изгорели в огъня?...

В моето въображение картината се рисуваше с изумителна яснота. Не можех да измисля друг край на това ново приключение, каквото никога не бях си представял и в най-смелите сънища за авантюристичен живот.

— Капитане, ако успеем да се доберем до реката, спасени сме!

— Как, Тремал Наик? Даже и да стигнем реката, не ще можем да я преминем, защото на другия бряг има също пожар...

— Няма значение... Щом стигнем реката, ще продължим по течението.

— Но с какво?

— Ще си направим сал от дървени греди.

— Ако имаме време за това.

— Разбира се.

— Чуваш ли как воят на животните приближава?

— Да, но ние сме сравнително по-добре. Невъзможно е да ни пресрещнат от тази страна: ще предпочетат да стигнат до реката.

Като по чудо бях престанал да се чувствам уморен. Вечерта, като си лягах, бях омаломощен, а сега посред нощ, се чувствах съвсем бодър. Имах просто силата, която идва от отчаянието! Човекът, преди да се покори на смъртта, винаги намира в себе си едно непокътнато съкровище от сили, които преди това са били бездейни. Сигурно природата снабдява всяко живо същество с резерви, които се използват в най-тежка опасност. Без да имам чудната пъргавина на

Тремал Наик и на малайците, аз правех такива скокове и извивки, на каквито никога не съм се смятал за способен.

За няколко часа изминахме толкова път, колкото обикновено за цял ден.

Пукна се зората — червена поради пожара, който все повече се усилваше. Наистина пламъците бяха още далеч от нас, но ми се струваше, че усещам жаркия им дъх.

Ревът на зверовете се усилваше наравно със страхотния огън. Очевидно животните бягаха като бесни. Загубихме от поглед Тигрите. Пред страха да бъдат застигнати от пламъците, те се бяха втурнали презглава Бяха ли стигнали реката? Да се надяваме.

Скоро щяхме да стигнем и ние. Тази надежда ни окриляше, но Тремал Наик се безпокоеше особено много за Сандокан. Какво беше станало с него? Успял ли бе да се спаси?

Би трябвало и той да хване нашия път. Тремал Наик беше сигурен, че Сандокан си е направил същата сметка, т.е. че единственото спасение беше към реката.

Нямаше начин да не е забелязал страшната игра на неприятеля. Нощните му стражи сигурно бяха вдигнали тревога още при появата на кървавата светлина по небето. И без съмнение той също бе накарал някой наблюдател да се покачи на едно дърво, за да се увери в опасността.

Познавайки хитростта и мъдростта на Сандокан, Тремал Наик не се съмняваше във всичко това. Но защо тогава още не се чуваше тропотът от бягството на неговите хора? Колкото и да се вслушваше, моят поручик не успяваше да долови нищо от това, което очакваше. Само ревът на животните ставаше по-близък. Никакъв звук от Сандоканови хора, които да бягат към реката.

* * *

Това ставаше необяснимо за Тремал Наик, който познаваше бързите решения и действия на предводителя си. Според неговите пресмятания, ако Малайският тигър беше открил пожара вечерта (а това беше вероятно, защото станът му беше на една висока равнина), вече трябваше да ни настигне.

— Ще отидем на всяка цена до реката — каза Тремал Наик. — Може би Сандокан е хванал някой по-къс път.

След няколко часа път стигнахме на брега на реката.

От другата страна гората пламтеше. Огромни червени езици се издигаха към небето, чуваше се пращането на дърветата и глухото строполяване на клоните. На известно разстояние от мястото, където се намирахме, реката правеше завой. Решихме да отидем до тоя завой и оттам да погледнем по течението.

Нищо! Нищо! Ни следа от Сандокан!

Неочаквано трябваше да открием, че стратегическият план на неприятелите беше хитро скроен. Англичани и холандци чакаха Сандокан на мястото, където единствено можеше да се спаси от пожара.

Чакаха го в пролаза. Но Сандокан, който по хитрост не падаше по-долу от враговете си, сигурно бе предвидил играта им и вместо да падне в клопката, бе предпочел да се опита да излезе по-мъчно, но по-сигурно.

Едва-що Тремал Наик ми каза това, забелязахме ладия, натоварена с английски и холандски войници, да се изкачва по течението.

ГЛАВА XIX

„ПРОДЪЛЖАВАЙ... НЕ СЕ ГРИЖИ ЗА МЕН“

Кратки и бързи бяха обясненията, които ми даде Тремал Наик, тъй като в тоя момент се налагаше неотстъпно задачата да се изскубнем от неприятелския поглед.

Скрихме се зад един гъсталак, откъдето през шумата можехме да следим пътя на неприятелската ладия.

Сигурно това беше само авангардът. Беше наистина само малка група хора, изпратени на разузнаване, може би същите ония, които се бяха наели да запалят гората откъм реката. Така предполагаме. Във всеки случай не му беше времето да се губим в безполезни размишления.

— Забелязали са ни! — пошушна Тремал Наик.

— Наистина, ладията сече течението диагонално.

— Искат да излязат на брега, за да ни гонят из гората...

— Мисля, че няма да ги чакаме...

— Добре, капитане, но къде можем да избягаме?

— Не зная... Наистина би било глупаво да поемем обратно пътя, по който с толкова мъка стигнахме реката.

— Би било глупаво и опасно. Зверове от едната страна и не по-малко хищни хора от другата — каза Тремал Наик.

— А с Тигрите ни какво ли е станало?

— Вероятно са били забелязани още щом са стигнали реката.

— И са влезли в сражение?

— Не вярвам. Щяхме да чуем гърмежи.

— Вярно.

— Най-вероятно е, че са последвали течението на планинската река, криейки се зад храсталаци, подобни на тези.

В това време ладията се приближаваше до брега.

— Да се крием и ние!

Навлязохме в гората с намерението да се държим винаги близо до брега. Бяхме загубили от поглед неприятелите, но много скоро трябваше да ги видим отново.

* * *

Един куршум мина близо до ушите ми.

— Гърмят! — извиках, обръщайки се.

Група холандци ни преследваха, препъвайки се на всяка крачка.

Удвоихме бързината си.

Последваха други гърмежи, но за щастие, прилагайки една малайска система за бягство, ние успяхме да се скрием добре.

Изведнъж чух Тремал Наик да ми казва:

— Продължавай, капитане. Не се грижи за мене. Мисли за своето спасение. Аз ще мисля за моето.

Обърнах се, все така бягайки.

Не видях повече поручика си. Вместо това видях гонителите си. Не отдадох веднага голямо значение на странното изчезване на Тремал Наик. Продължих бягството си, имайки грижата от време на време да се прикривам зад дънерите на дърветата. Не чух повече никакъв гърмеж. Обърнах се. Никой вече не ме преследваше. Какво беше станало?

Невъзможно беше да го отгатна. Даже и сега не бих могъл да дам точно обяснение на станалото. Най-правилното предположение, както ми се струва днес, е, че Тремал Наик се е опитал да бяга встрани, за да отклони върху себе си цялото внимание на преследвачите.

Но това предположение ме изпълва с безкрайна скръб. Може би Тремал Наик се бе пожертвувал за мен. От тоя миг не го видях повече.

Последните думи, които чух от него, бяха думите, произнесени в момента, когато изчезна в гъстата гора Смел, силен и верен Тремал Наик! Аз можех да се отплатя за благородното ти приятелство само по един начин — поставяйки те като герой в някои мои романи. Младежта се възхищаваше от твоите юначни подвизи, които в действителност извърши през живота си, отдаден на каузата на твоя раджа.

Не можах да направя друго за тебе, пъргава и удивителна рожбо на оная Индия, която ми се удаде да опозная в хубостите и в ужасите ѝ! От оня страшен миг повече не те видях! Но сигурен съм, че си се пожертвувал за мене!

Може би враговете са те подгонили в гората? Може би са те пленили? Или убили?

Бедни Тремал Наик! Незабравими приятелю!

* * *

Продължих бягството, тласкан от сляпа ярост, която се подхранваше от гледката на червените пламъци и от мисълта, че ако хората не ме гонеха, скоро щяха да ме подгонят зверовете.

Бягах няколко часа.

Внезапно се намерих на брега на реката. На отсрещния бряг пожарът беше престанал, поне в тая част на гората. Какво трябваше да правя? По кой път да поема?

Реших да преплувам.

Стигнах с немалко усилия отсрещния бряг, без да срещна крокодили — може би ужасът от пожара ги беше заковал на дъното на реката.

Стъпил отгatyк, продължих по течението. Пътувах така, докато внезапно падна нощ. Бях уморен. Вълненията, които изпитах през деня, бяха изтощили нервната ми система.

Продължих още малко, докато стигнах до един от ония малки оазиси, за които вече говорих. Настаних се сред един гъсталак и заспах.

Събудих се от тежкия сън чак на сутринта. Изведнъж подскочих и се скрих зад един храсталак. Лодката, натоварена с холандци, пътуваше бързо надолу, носена от течението. Сигурно войниците се връщаха на своя кораб в морето.

Погледнах внимателно дали сред тях не се намираше Тремал Наик и въздъхнах. Холандците не бяха уловили никакви пленници. Тремал Наик им беше избягал. Поне така се надявах. Скоро лодката изчезна от погледа ми.

Не знаех какво да правя. И никак не вървеше да се намеря при устието, където може би имаше холандски отряд. Много по-разумно беше да стигна морския бряг, държейки се обаче много далеч от реката.

Морето! Аз исках да го видя отново. То първо ме беше подбудило към приключения, сега ме подбуждаше към спасението.

Навлязох в обгорялата гора, която ставаше все по-зелена, и се опивах от мисълта за едно дръзко бягство от този гибелен малайски остров. Но как бих избягал?

Коварната треска, която дремеше в моята кръв, не беше унищожила безумната ми треска към приключения!

ГЛАВА XX

ЗАВРЪЩАНЕ

Но съдбата, даже и сляпа, понякога разпознава по-добре от хората, които виждат и които я зоват.

Нямаше нужда и да започвам намисленото. Тая съдба ме строполи в края на гората, припаднал и напълно изтощен.

Бях се хранил само със семена и надежди. Но те се оказаха недостатъчни да възвърнат големите загуби, които беше претърпял моят организъм, подлаган вече на толкова изпитания.

Едва успях да съзря морето, като че черна завеса пада по целия небосклон: загубих всякакво усещане за време и място и... паднах тежко на земята.

* * *

— Индиец е...

— По-точно малаец.

— Ни най-малко! Няма и следа от индиец в него.

— Португалец е!

— Испанец...

— Никой на света не знае това по-добре от него! А той тъкмо отваря очи.

Когато отворих очите си, един пълен човек с грубо, но честно лице, украсено с голяма сива брада, се наведе над мене, разглеждайки ме.

— Тъкмо спорехме напразно — каза той на френски с бретонски акцент — от коя националност сте.

— Италианец съм — отговорих на френски.

Загледах смаяно наоколо. Бях проснат върху сандък на моста на един платноход.

— Може ли да ни кажеш защо беше легнал там долу?

— Чакайте! Сигурно пилето има нужда от малко зрънца... Преди да заговори, трябва да си надуе меха.

Поднесоха ми изобилна закуска, която нагълтах толкова лакомо, че развеселих екипажа. Изпих на един дъх и чашата вино, която ми бяха предложили.

Съзнанието ми напълно се връщаше. Не закъснях да забележа, че корабът беше закотвен към брега на остров Борнео.

Бретонецът беше капитанът на платно хода. Лицето му ми вдъхваше доверие и привързаност.

Корабът беше френски, значи нямаше от какво да се боя.

— Кой си ти?

— Капитан далечно плаване Емилио Салгари.

Бретонецът се усмихна самодоволно.

— Когато моите моряци ви намериха изоставен в края на гората, ви помислиха за един от ония луди от Момпрачем.

— Зная, че не ще ме издадете — вашето лице ме уверява в това, затова ще ви кажа, че вашите моряци имат добро обоняние.

— Казахте, че сте италианец?

— От Верона.

— И капитан далечно плаване?

— Да, както може да се уверите от тази карта.

Извадих от джоба си диплома, който носех винаги с мене.

— Истина е... Но каква е тогава тая момпрачемска работа?

Той заповяда да донесат вино. Целият екипаж се събра около нас.

Разказах какво ми се беше случило, колкото можех по-просто и по-ясно. Разказът заинтересува живо целия екипаж, толкова живо, та накрая слушателите намериха, че все пак не е кой знае колко лошо да си Момпрачемски тигър. Обаче капитанът справедливо забеляза, че още не бях извън опасност, тъй като бяхме още на острова.

— Надявам се, капитане, че не ще ме изоставите. Дайте ми какво да е място във вашия екипаж.

— Ще ви сложа за опит като помощник, но без да ви наемам — отговори той. — Принудих се да спра тук поради една повреда, но скоро ще вдигна котва. Ще ви запозная с „Мария“ (името на тоя добър и славен кораб), на която желая само добро.

Бретонският капитан произнесе тези думи с трогателна простота, като че говореше за годеницата си.

„Мария“ беше тримачтов кораб, здраво построен, но често поправян.

Вдигнахме котва.

* * *

Смъртоносният остров се отдалечаваше от мене и една облачна завеса падаше над миналото ми. Изоставях един опасен живот от безсмислени подвизи, куп спомени и съжаления.

Съдбата бе пожелала така, поставяйки в устата на Тремал Наик тези красноречиви думи: „Отдалечи се... Бягай...“

Избягах. Спасих се. После съдбата ме хвърли изнемощял на земята, за да ме прибере добрият капитан Пиер и да ме занесе на своя кораб, наречен така сладко „Мария“. Какво можех да направя? Колкото повече се отдалечавах от острова на островите, към мен се връщаше отново онова първо впечатление, за което говорих при тръгването от Бомбай.

Тогава ми се струваше, че заспивам. Сега като че се събуждах. Дали целият ми живот на Момпрачемски тигър не е бил един дълъг сън?

Наистина ли аз бях нападал толкова холандски и английски кораби, на които отнемахме метала? Аз ли бях командувал кораба, който нехаеше за гнева на неприятелската артилерия? Аз ли бях приятелят на оная чудна и смела мис Ева? И прогоненият или преследван раджа, гордият Сандокан, не е ли и той някакво приказно видение?

Капитан Пиер ме потупа по рамото с широката си лапа.

— Не съжалявате ли, че напуснахте Малайския архипелаг? — каза той.

— Не, капитане... Радвам се. Съжалявам само, че не можах да спася другарите си!

— Интересно как сте станали другари?

— Уверявам ви, че те са храбри и благородни.

— Да... когато устояват на изкушението да режат главите на хората — извика капитанът. После се поправи: — Наистина, те защитават родината си... Ех! Добре, че винаги сте си запазват кожата... Морските пътешествия вече сами по себе си са пълни с вълнения, но вие сте избрали за кариерата си много опасен живот!

— Да. Цяла редица непредвидени обстоятелства ме доведе до това, което иначе може би нямаше да правя. Но нямам никакво желание да започва отново. Пак обичам морския живот, но малко по-спокоен от този... Като вашия например.

— А! Не мислете, че старата „Мария“ винаги е плувала по огледална повърхност. Не. И аз си имах неприятности с нея. Но нейсе...

И капитанът ми разказа своите приключения: бури, подводни скали, глад, скорбут, крушения... и при всяко нещастие прибавяше:

— Но какво! Всичко това е нищо в сравнение с бесовете на Момпрачемските тигри.

* * *

Останах две години с капитан Пиер. Не ми се случи нищо, което да заслужава да се отбележи.

Спомням си сега една забележка, която в морето правех много пъти. Приключенията, които се случват с един кораб, са винаги според характера на управляващия го. Ако капитанът обича риска и опасността, много е вероятно корабът да следва тоя му стремеж. Ако капитанът е спокоен и благоразумен, и параходът тръгва по тоя път. Събитията в живота вземат цвета на главния герой.

През тази година трябваше да се боря само срещу няколко нападения на тропическата треска. Но тия нападения бяха толкова страшни, че ме доведоха до плачевно състояние.

Морският живот ми стана почти невъзможен.

Чувствувах голяма нужда от почивка, близост, спокойно съществуване.

За няколко години морски живот бях събрал безброй впечатления. Събитията, в които участвувах, бяха такива, че можеха да

задоволят напълно копнежа ми за приключения. Какво повече бих искал?

Разделих се в Марсилия с добрия ми капитан Пиер и се завърнах в Италия.

Очите на „пирата“ не можаха да сдържат сълзите си, когато слязох в Генуа. Не може човек да види Италия след толкова години, без да почувствува как сърцето се залива от една вълна на преданост и любов.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.